

RAPORT DE ACTIVITATE AL MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI PENTRU ANUL 2018

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Ministerul Culturii și Identității Naționale denumit în continuare autoritatea, pentru Muzeul Național de Istorie a României, denumită în continuare instituția, aflată în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. **189/2008** privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **269/2009**, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare ordonanța de urgență, precum și cu cele ale regulamentului de evaluare.

În conformitate cu prevederile contractului de management, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei: de la 1.01.2018 la 31.12.2018 reprezentând a doua evaluare.

A) Analiza socio-culturală a mediului în care își desfășoară activitatea Muzeul Național de Istorie a României și propuneri privind evoluția acestuia în sistemul instituțional existent:

1. Instituții, organizații, grupuri informale (analiza factorilor interesați) care se adresează aceleași comunități

Muzeul Național de Istorie a României (mai departe MNIR) este cea mai mare instituție muzeală de rang național de acest gen din România. Sediul său este un monument istoric de categoria A (*Cod LMI B-II-m-A-19843*) – fostul Palat al Poștelor, Telegrafului și Telefoanelor (PTT), o clădire emblematică nu numai a Bucureștilor, dar și a României.

Conform datelor disponibile (<http://ghidulmuzeelor.cimec.ro/seljud.asp?judet=Bucure%2526%2523351%253Bti>), în București există 63 muzee și case memoriale. În zona centrală a Bucureștilor, pe o rază de câțiva kilometri, se află o concentrație excepțională de mari instituții muzeale: MNAR, MMB, MNAC, MNȚR, MNGeorge Enescu, Casa Memorială Theodor Aman. În vecinătatea MNIR există mai multe edificii aflate pe lista monumentelor istorice de importanță națională – Palatul CEC, Palatul Băncii Naționale, Universitatea, Teatrul Național, Ministerul Agriculturii, Spitalul Colțea, Biserica Sf. Gheorghe Nou, Sediul fostei Bănci Marmarosch-Blank, Sediul fostei Bibliotecii Naționale (Palatul fostei Burse de Valori), Mănăstirea Stavropoleos, Curtea Veche, Biserica Mircea Vodă, Hanul lui Manuc, Mitropolia, Mănăstirea Antim, Primăria Municipiului București, Sediul Parlamentului României, Parcul Cișmigiu. Un rol cultural activ în viața municipiului îl au Biblioteca Centrală Universitară, Cercul Militar, Teatrul de Comedie, Teatrul Odeon, aflate tot în acest perimetru.

MNIR beneficiază de avantajul de a fi plasat pe una dintre principalele artere ale Bucureștilor, Calea Victoriei, nu departe de intersecția cu Bulevardul Elisabeta și Splaiul Independenței, într-o poziție strategică în inima Centrului Istoric al Capitalei, de apropierea de Palatul Parlamentului și de Piața Unirii.

MNIR gestionează un patrimoniu de o unicitate, amploare și valoare excepțională, atât din punct de vedere istorico-documentar, din punct de vedere identitar, pentru definirea moștenirii culturale a românilor, cât și din punct de vedere artistic și arhitectonic. Toate contribuie la un aflux considerabil de vizitatori, deși în

ultimii 15 ani instituția funcționează doar cu cca 10% din spațiul de expunere disponibil (cca 3.000 mp), MNIR s-a înscris pe lista celor mai vizitate muzee din București și din România. Importanța și prestigiul național și internațional al MNIR este scoasă în evidență și de capacitatea sa de a organiza în ultimii ani mari evenimente expoziționale în țară și străinătate.

Și în 2018, MNIR a cooperat cu mai multe muzee naționale din România, cu muzee județene și municipale, cu ICR, MAE, MAI, Arhivele Naționale, Universitatea din București, cu consilii județene, primării, ambasade și institute culturale străine în România, cu MNIM din Chișinău, Arhivele Naționale ale Republicii Moldova, precum și cu mai multe asociații și fundații în vederea organizării de expoziții și alte evenimente culturale majore.

2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

Realizarea unei diagnoze a situației MNIR în anul 2018 este un nou prilej de a evidenția punctele forte și slabe, oportunitățile pe care le are instituția, dar și amenințările care o privesc. De asemenea, autoevaluarea este și ea un instrument de măsurare a progresului în timp, o modalitate de implicare a personalului în dezvoltarea spiritului de echipă și un mod de a percepe dezvoltarea culturii organizaționale a instituției. Prin actualizarea constantă a regulamentelor interioare și de funcționare ale instituției urmărim creșterea capacității de adaptare a acesteia la schimbările și provocările aduse de realitățile momentului, dar și ale societății contemporane în ansamblu.

Deși pentru asigurarea îndeplinirii misiunii culturale și educative a MNIR factorii externi sunt vitali, este obligatorie și existența unui mediu intern profesional, dinamic, capabil să susțină activitatea de conservare, cercetare și valorificare a patrimoniului, precum și pe cea de comunicare cu publicul și educație muzeală, componente esențiale în funcționarea unui muzeu al începutului de secol al XXI-lea.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>Patrimoniul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valoarea deosebită a colecțiilor de patrimoniu mobil pe care le administrează MNIR, unele cu caracter de unicitate, clasate în categoria juridică Tezaur a patrimoniului cultural național 	<p>Patrimoniul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cercetarea lacunară a patrimoniului cultural mobil propriu, ca și a istoricului monumentului în care funcționează muzeul - Ritmul prea lent de restaurare și conservare a obiectelor din patrimoniu - Numărul încă mic de obiecte clasate în patrimoniul cultural național mobil (cca 2.872 de piese, dintr-un total de cca 579.725 piese din patrimoniu) - acoperirea deficitară cu bunuri culturale din colecțiile proprii pentru anumite perioade istorice și culturi, zone geografice ale țării și teme socio-culturale
<p>Patrimoniul imobiliar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amplasarea sediului MNIR în centrul Bucureștiului, într-o zonă istorică, 	<p>Patrimoniul imobiliar</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sediul MNIR este nefuncțional în proporție de 60-70%; a intrat, din 2002,

<p>turistică și de agrement extrem de frecventată</p> <ul style="list-style-type: none"> - Clădirea monument istoric de valoare națională, reprezentativă pentru istoria arhitecturii românești moderne - Holul central amplu și curtea interioară cu potențial de refolosire 	<p>Într-un proces de consolidare, restaurare și reamenajare muzeală eșuat, fapt care generează situații foarte complicate pentru misiunea muzeului, iar lipsa unei decizii politice la nivelul MCIN, până în 2016, a dus la agravarea considerabilă a capacității de a asigura securitatea și conservarea patrimoniului mobil și imobil, precum și a posibilității de a primi publicul în condiții decente.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doar cca 3.000 de m² sunt disponibili pentru activități expoziționale și activități culturale sau educaționale cu publicul - Dotări tehnico-sanitare insuficiente (doar un grup sanitar, cu două cabine, disponibil pentru public) - Lipsa unor alte spații/clădiri în administrarea muzeului care să permită relocarea temporară a patrimoniului pe perioada lucrărilor de restaurare, ca și a continuării activităților cu publicul - Lipsa parcărilor lângă sediu și a unui spațiu-tampon față de împrejurimi
<p>Dotare logistică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența unor dotări tehnice expoziționale moderne, realizate recent sau repuse în funcțiune în perioada 2011-2018 (sistemul de climatizare și supraveghere din zona Tezaurului Istoric, Lapidarium-ului și spațiilor pentru expoziții temporare din holul central și din fostul MNF) - Realizarea în 2018 a unui sistem nou, modern, de expunere în holul central pentru expoziții temporare 	<p>Dotare logistică</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spațiul insuficient pentru depozite și laboratoare moderne pentru conservarea și restaurarea patrimoniului muzeului - Capacitatea redusă a laboratoarelor de restaurare pentru toate tipurile de materiale, lipsa sau precaritatea aparaturii specifice pentru conservare și restaurare - Inexistența unui sistem performant de climatizare și securitate generală pentru toate spațiile muzeului - Mijloace muzeo-tehnice moderne insuficiente sau inadecvate (vitrine, panouri etc.) - Echipamentele IT, parțial sau total, uzate moral
<p>Situația economico-financiară</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea din alocații bugetare a cheltuielilor salariale și a majorității cheltuielilor necesare pentru achiziționarea de bunuri și servicii - Realizarea, cu eforturi, de venituri 	<p>Situația economico-financiară</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea arbitrară, de către MCIN, a unor cote complet nerealiste pentru veniturile proprii în cadrul bugetului instituției, crescute aleatoriu, de la an la an - Fonduri mici pentru programe și proiecte

<p>proprii în completarea bugetului, din alte surse</p>	<p>culturale de anvergură</p>
<p>Personal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Buna pregătire în domeniile muzeografiei, conservării, restaurării și cercetării, a unei părți importante a personalului de specialitate - Întinerirea personalului muzeului în ultimii ani prin angajarea de tineri cu potențial de creștere - Numărul de experți de patrimoniu, doctori în științe și doctoranzi - Diversificarea specializărilor în cadrul personalului și formarea continuă 	<p>Personal</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insuficiența personalului de specialitate și tehnico-administrativ, față de amploarea și complexitatea sarcinilor ridicate de asigurarea funcționării muzeului la parametri tehnici legali și la standardele impuse de importanța instituției - Repartizarea personalului pe secții, deși ameliorată în ultimii câțiva ani, încă nu este suficient corelată cu mărimea patrimoniului fiecărei secții și cerințele de gestiune eficientă - Atitudinea pasivă a unei părți din personal în raport cu publicul și față de direcția dezvoltării MNIR - Insuficiența personalului calificat în domeniul marketingului cultural, educației muzeale, managementului de proiect, IT și tehnic - Fluctuația tot mai accentuată a personalului, mai ales tânăr, în ultimii ani
<p>Promovare și comunicare externă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pagina web a MNIR foarte dinamică, actualizată constant, ca și cele pe Facebook, Tweeter și Instagram - Prezența foarte activă în spațiul virtual cu expoziții digitale și proiecte de amploare de punere în valoare a patrimoniului - Comunicarea activă cu mass-media și cu publicul - Editarea consecventă de cataloage pentru expozițiile temporare ale muzeului și de cataloage de colecție 	<p>Promovare și comunicare externă</p> <ul style="list-style-type: none"> - Insuficiența materialelor promoționale tipărite, în raport cu importanța istorică, documentară și artistică a patrimoniului MNIR și a valorii arhitectonice a sediului său - Lipsa versiunilor în limbi străine a site-ului web ca și pentru majoritatea proiectelor de expoziții virtuale - Neincluderea MNIR în majoritatea pachetelor de servicii turistice ale operatorilor interni și externi - Semnalarea insuficientă a amplasării și programelor expoziționale ale MNIR, prin panouri de dimensiuni mari, cu vizibilitate maximă, în zone nodale ale Capitalei și în mijloacele de transport în comun

<p>Strategie instituțională</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atitudine pozitivă, deschisă, de colaborare cu parteneri culturali locali, naționali și internaționali - Obiective strategice clare 	<p>Strategie instituțională</p> <ul style="list-style-type: none"> - Capacitate redusă de atragere de fonduri europene
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Anularea definitivă decisă de instanță la data de 11.12.2018 a concursului de soluții <i>Noul MNIR</i>, care a fost fraudat de către OAR creează posibilitatea reluării procedurii de achiziție publică a serviciilor de proiectare și a lucrărilor pentru consolidarea, restaurarea, extinderea suprafeței utile a sediului, refacerea expoziției permanente, modernizarea facilităților destinate activităților muzeale și a celor cu publicul - Celebrarea în anii 2019-2023 a unor etape esențiale din cadrul centenarului edificării desăvârșirii unității naționale a românilor, în desfășurarea căruia MNIR va avea de jucat un rol foarte important (centenarul campaniei militare din Ungaria, a tratatului de pace de la Versailles, Saint-Germain en Laye, Neuilly sur Seine, Trianon și Sevres, al încoronării din 1922 și al adoptării Constituției din 1923). - Organizarea sezonului cultural româno-francez în 2018-2019 și desemnarea României ca invitat special al festivalului Europalia de la Bruxelles, în 2019-2020, în care MNIR va fi puternic implicat. - Creșterea consumului și diversificarea cererii de bunuri și servicii din domeniul muzeal - Extinderea și permanentizarea colaborărilor bilaterale, regionale și internaționale în scopul protejării și punerii în valoare a patrimoniului cultural național mobil - Posibilitatea inițierii de proiecte pentru promovarea și pentru restaurarea patrimoniului cultural 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa unui sediu funcțional pe termen scurt și mediu (cel puțin următorii 5 ani!) - Starea generală proastă a clădirii muzeului și riscul major al afectării ei grave de un viitor mare cutremur, dacă acesta se va declanșa înainte de terminarea consolidării și restaurării sediului și înainte de relocarea patrimoniului - Nerezolvarea problemei unui spațiu destinat depozitelor, laboratoarelor și activităților cu publicul în perioada cât sediul MNIR va fi implicat într-un vast proces de consolidare, restaurare și remodelare funcțională - Riscul creșterii exponențiale a cheltuielilor cu chiria, amenajarea și întreținerea spațiilor de depozitare, laboratoare și alte destinații în perioada de refacere a sediului - Creșterea rapidă a cheltuielilor de personal, fără modificarea Codului Muncii și stabilirea unor criterii cuantificabile de eficiență a personalului - Insuficiența resurselor destinate reparațiilor curente și a menținerii în stare de funcțiune a clădirii muzeului - Întârzierile legislative și organizatorice, precum și lipsa unei strategii clare și a alocării de resurse pentru realizarea programului Centenar, sezonul cultural româno-francez și Europalia - Insuficienta flexibilitate și mobilizare a specialiștilor la dinamica sarcinilor curente ale instituției - Birocrația excesivă, întârzierea actualizării legislației în domeniul patrimoniului cultural, neadaptarea legislației la realitate - Nivelul scăzut de cultură și de potențial

<p>mobil, prin finanțare europeană și națională</p> <ul style="list-style-type: none"> - Potențial ridicat pentru atragerea de noi consumatori culturali - Deschiderea spre parteneriat a majorității instituțiilor muzeale și de cultură din România, a ICR-ului, ambasadelor și centrelor culturale străine 	<p>economic al unei bune părți a membrilor societății românești, reducerea studierii istoriei în școală</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concurența mediului on-line, cu deosebire în rândul publicului tânăr - Insuficiența calitativă a programelor de formare și de specializare a resurselor umane - Lipsa unor parteneriate cu firmele furnizoare de servicii turistice - Numărul redus al parteneriatelor media - Inadecvarea prevederilor OUG 189 la specificul activităților muzeale - Instabilitatea la conducerea MCIN
---	--

3. Analiza imaginii existente a MNIR și propuneri pentru îmbunătățirea acesteia:

În ciuda faptului că, în ultimii opt ani imaginea publică a MNIR a cunoscut o redefinire importantă, instituția nu a ajuns, încă, să impună o identitate vizuală și un brand foarte bine conturate. De cele mai multe ori, imaginea MNIR este asociată cu cea a clădirii emblematice în care funcționează sau, doar, cu cea a Tezaurului Istoric sau a copiei Columnei lui Traian, în ciuda faptului că logo-ul muzeului este statueta neolitică *Gânditorul de la Cernavoda* – o capodoperă a artei mondiale.

Această imprecizie asupra identității se datorează faptului că, multă vreme după 1989, MNIR nu a avut o politică sistematică de creare a unei imagini publice. De asemenea, nu a avut un sistem unitar de semnalizare, având drept logo, rând pe rând: *Gânditorul de la Cernavoda*, imaginea clădirii în care funcționează, sigla *MNIR* în ligatură și, din nou, *Gânditorul de la Cernavoda*. Informațiile și imaginile lansate în mediul virtual, prin pagina web, au suferit prin faptul că între 2008-2012, aceasta a fost, practic, statică și foarte săracă, fără informații actualizate, iar noul website și paginile de Facebook, Twitter și Instagram, deși foarte active, funcționează doar din 2012.

Organizarea unor evenimente culturale de mare amploare, ca și editarea unui număr considerabil de cataloage ale expozițiilor temporare organizate de MNIR, la sediu, în țară și străinătate, nu au suplinit, decât parțial, deficitul de imagine creat în timp.

Pentru îmbunătățirea imaginii MNIR în cursul anului 2018 s-au luat următoarele măsuri:

- menținerea vie și consolidarea identității sale vizuale prin care mesajele lansate de muzeu să fie tot mai ușor accesibile pentru marele public.
- a continuat mediatizarea identității vizuale a MNIR prin produse de promovare publicitară de tip audio-video, produse specifice de promovare a proiectelor (afișe, bannere, fluturași), dar și prin activități directe cu publicul, prin dezvoltarea de programe educaționale pentru copii și tineri, pentru profesori și elevi.
- s-a îmbunătățit întreținerea **site-ului oficial al MNIR** (www.mnir.ro). Acest demers este esențial, site-ul dovedindu-se cea mai eficientă și rapidă formă de comunicare cu publicul, el răspunzând, în același timp și cerințelor ridicate de aplicarea criteriilor de transparență instituțională (anunțuri de angajări, raportări anuale, declarații de avere și de interese). Pagina principală a site-ului MNIR

(www.mnir.ro) a fost actualizată constant, prin inserarea de fotografii și butoane cu link către cele mai recente evenimente ale muzeului. Informația de pe site a fost completată și actualizată în permanență. În 2018, site-ul www.mnir.ro a fost accesat de către **65.494 utilizatori unici**.

- În 2018 s-a consolidat și extins prezența activă a MNIR pe site-urile de social media unde MNIR are deja o notorietate importantă. Pe această cale se asigură cea mai mare parte din necesitățile de informarea a publicului asupra ofertei de servicii culturale, precum și a activităților curente MNIR, de atragere a unor noi categorii de vizitatori.
- **Facebook** (<https://www.facebook.com/MNIRpage>). În cursul anului, **11.050 persoane au apreciat**, iar alte **10.950** au urmărit pagina oficială de Facebook a MNIR.
- **Twitter** (<https://twitter.com/mnir>). Paginile de Twitter au fost urmărite de **702 persoane**, în 2018.
- **Instagram** (<https://www.instagram.com/mnirpage/>) Paginile de Instagram au fost urmărite de **869 persoane**.
- **You tube** (<https://www.youtube.com/channel/UC5J4qnv5myUyhRJIQ-NgrQ>). Canalul oficial de Youtube al MNIR a înregistrat 24 abonați în 2018.
- **Site-ului Magazin MNIR**, este o platformă online de promovarea a publicațiilor editate de MNIR. El a fost actualizat constant prin încărcarea celor mai recente apariții editoriale. În cursul anului 2018 comenzile primite pe magazinul virtual al MNIR au crescut, prin intermediul lui fiind vândute 170 de volume.
- În 2018 a fost realizat un studiu sociologic, cu 2 componente – calitativă și cantitativă, dedicat publicului muzeului (*Studiul asupra structurii și nevoilor culturale ale publicului MNIR*, realizat în perioada septembrie - octombrie 2018.), cuprins în programul minimal managerial.

Campanii de promovare a instituției:

- Promovarea expozițiilor permanente și temporare ale MNIR prin distribuirea de pliante în cadrul participării MNIR la *Târgul de Turism al României*, organizat în luna februarie la Romexpo.
- Promovarea MNIR în cadrul *Bucharest City Tour*.
- Promovarea publicațiilor MNIR în cadrul târgurilor internaționale de carte Bookfest și Gaudeamus.
- Realizarea turului virtual *Simboluri strămoșești la MNIR* cu scopul promovării expozițiilor permanente ale muzeului.
- Promovarea expozițiilor permanente ale muzeului prin intermediul aplicației pentru smartphone – *Questo*.
- Promovarea expoziției temporare *Romania în Marele Război* prin intermediul unor vloguri și filme documentare disponibile pe Canalul de Youtube.
- Promovarea ofertei expoziționale, educaționale și editoriale ale instituției în cadrul unor evenimente culturale, precum:
  - a) *La pas pe Calea Victoriei*.
  - b) *Zilele Bucureștiului*.
  - c) *Zilele Cetății Neamț*.
  - d) *Ziua Porților Deschise ale Garnizoanei Brigăzii „30 Gardă Mihai Viteazul”*.
- Pentru fiecare eveniment a fost realizat un pachet de promovare constând în afiș, invitație, comunicat, respectiv anunț de presă, pentru reprezentanți media și difuzarea informației pe canale multiple, mai ales în mediul digital și pe social media.
- S-au dezvoltat și extins parteneriatelor strategice (mass-media, sectorul privat și cel neguvernamental), care eficientizează relația dintre muzeu și public și care să asigure MNIR o vizibilitate permanentă, nu numai pentru principalele evenimente

pe care le organizează. În 2018, MNIR a semnat și derulat **22 de parteneriate culturale**, educative, media cu diverse instituții din țară și din străinătate, astfel:

- **I. Mass-media:**

- 1. Societatea Română de Radiodifuziune - Radio România Actualități
- 2. Radio România Internațional
- 3. *Radio România Cultural*
- 4. Pressone
- 5. Radio Trinitas
- 6. Publicațiile Lumina

II. Asociații și fundații:

1. Federația Comunităților Evreiești din România
2. Asociația Rușilor Lipoveni din România
3. Fundația Amfiteatru
4. Asociația pentru Dezvoltare Urbană
5. Asociația Femeilor Universitare
6. Promenada Culturală

III. Parteneriate instituționale:

1. Ministerul Românilor de Pretutindenii
  2. Secretariatul General al Guvernului
  3. Ambasada Statului Kuweit în România
  4. Primăria Municipiului Giurgiu
  5. Centrul Național de Cultură a Romilor – Romano Kher
  6. Google pentru proiectul Google Arts and Culture
  7. Penitenciarul București-Jilava
- S-au încheiat parteneriate pentru efectuarea de voluntariat în cadrul MNIR.

4. Propuneri pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari (studii de consum, cercetări, alte surse de informare)

Dacă până în 2017 investigarea sociologică a publicului vizitator al MNIR s-a făcut de o manieră aleatorie și, adesea, destul de empirică, prin chestionare întocmite și distribuite de secția de Relații Publice, prin programul managerial cu care am câștigat concursul în 2016 am propus efectuarea unei serii de studii sociologice despre publicul real și potențial, în scopul identificării categoriilor de beneficiari ai activităților instituției: publicul expozițiilor permanente, publicul expozițiilor temporare, publicul activităților meta și para-muzeale. Studiile sociologice sunt destinate identificării nevoilor culturale ale publicului vizitator, în funcție de care MNIR își va adapta oferta culturală pe termen scurt (2018-2019), mediu (2020-2021) și lung, după 2022.

În continuarea cercetărilor din 2017, în 2018 a fost realizat un *studiu asupra structurii și nevoilor culturale ale publicului MNIR*. El a fost efectuat în perioada septembrie-octombrie la sediul instituției de către firma AB European Research Group.

5. Grupurile țintă ale activităților MNIR pe termen scurt/mediu

Conform sondajului efectuat în 2018 de către firma AB European Research Group grupurile țintă ale MNIR sunt:

- a) **Elevii și tinerii – 43,3%**
- b) **Persoane adulte (în majoritate turiști străini și români) – 41,3%**
- c) **Persoane de vârstă a treia – 14,5%**

Specialiști, personal diplomatic, politicieni, oameni de afaceri – cca 1%

Principalii beneficiari ai activităților MNIR sunt **tinerii** cu vârste între 18 și 29 ani care reprezintă **27,46%** dintre vizitatorii MNIR. **59,5%** din publicul nostru este alcătuit din persoane de **sex feminin**. **65,1%** dintre vizitatori sunt absolvenți de **studii superioare**. În ceea ce privește țara de origine a vizitatorilor, în 2018, raportul dintre vizitatorii străini (dominant în anii 2015-2017) și români s-a inversat în favoarea publicului autohton. **72,5%** dintre vizitatori au fost **cetățeni români** și doar **27,5%** străini.

Atragerea în număr mai mare de public din categoria tinerilor rămâne, în continuare, un obiectiv al managementului instituției. Și în 2018, am extins și am rafinat dialogul cu tânăra generație, în vederea dezvoltării pasiunii pentru istoria României, a prețuirii patrimoniului cultural românesc, ca parte a moștenirii creației umane universale.

În pofida dificultăților tot mai ridicate cauzate de gradul tot mai redus de funcționalitate a sediului nostru, în cursul anului 2018, MNIR a organizat 73 ateliere educative, dintre care **12 gratuite, adresate copiilor proveniți din medii defavorizate**. La aceste activități care au fost prezente **1162** participanți. Față de anii anteriori, am urmărit atât lărgirea adresabilității lor, cât și diversificarea tematică, în vederea atragerii unui număr cât mai mare de copii, din întreaga țară.

Un rol extrem de important în sfera relațiilor muzeu-sistemul public de educație l-au avut întâlnirile de lucru ale educatorilor muzeali ai MNIR cu profesori de istorie din București, coordonați de domnul inspector școlar Mihai Manea.

În decursul anului 2018, la Muzeul Național de Istorie a României s-au desfășurat o serie de activități și evenimente culturale la care au contribuit în mod voluntar studenți și masteranzi ai diverselor unități de învățământ superior din București, sprijinul lor fiind reglementat totodată și prin intermediul unor stagii practice de specialitate.

Alături de studenți, în activitățile muzeului au fost implicați și seniori din cadrul DGASP sector 4, București.

MNIR a colaborat pe parcursul anului 2018 cu un grup de **38 de voluntari**.

În 2018, MNIR și-a extins atenția și spre publicul provenit din zonele sociale cele mai defavorizate, respectiv copii și tineri romi și tineretul încarcerat. În acest sens, am organizat vizite ghidate și ateliere educative la care au participat copii din cartierul Ferentari și persoane condamnate, care își ispășesc pedeapsa în Penitenciarul Jilava.

Circa 41,3% din vizitatorii MNIR este reprezentat de turiști (peste 27,5% dintre aceștia fiind străini). Cei mai mulți se informează despre oferta culturală a MNIR de pe social media. Pentru a veni în întâmpinarea cerințelor acestei categorii, toate expozițiile realizate de MNIR în 2018 au avut explicații bilingve – română/engleză, ca și cataloagele acestora.

Două alte segmente de public spre care s-a îndreptat efortul de atragere al MNIR a fost cel provenit din localitățile de provincie și a celui din spațiul virtual. Eforturile de câștigare a publicului din provincie vin în continuarea unui program început în anii 2011-2013, când am pregătit și lansat o serie de mari proiecte expoziționale destinate, special, publicului din țară și Republica Moldova (de ex., *Stindardul liturgic al lui Ștefan cel Mare, Aurul și argintul antic al României*). În acest sens, în 2018, MNIR a organizat, împreună cu Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Literaturii Române, Muzeul Bucovinei, Complexul Muzeal Național Moldova și Muzeul Ștefan cel Mare din Vaslui expoziția *Ștefan cel Mare – din istorie în veșnicie*, care a fost vernisată la Complexul Muzeal Național Moldova din Iași (februarie-aprilie) și la Complexul Muzeal Neamț din Piatra Neamț (septembrie-noiembrie) și *Mircea cel Bătrân – 600* realizată împreună cu Complexul Muzeal Curtea Domnească din Târgoviște și Muzeul Județean Argeș, deschisă la Complexul Muzeal Curtea

Domnească din Târgoviște (mai-iulie) și la Muzeul Județean Argeș (septembrie-noiembrie). În 2018 am realizat, în colaborare cu IAB „Vasile Pârvan” și Institutul de Cercetări Eco-muzeale Tulcea, expoziția *Nufărul 40*, într-un spațiu neconvențional – la Centrul de Informare Turistică din comuna Nufăru, jud. Tulcea (septembrie 2018).

În cursul anului 2018, MNIR a participat la organizarea, în parteneriat cu alte instituții de specialitate, a nouă expoziții realizate la sediul unor muzee din provincie, respectiv la Tecuci, Brăila (două), Oltenița, Piatra Neamț, Sinaia, Alexandria, Galați și Călărași (lista lor va fi prezentată la capitolul dedicat expozițiilor). În toate cazurile, atât persoane din public, cât și reprezentanții autorităților locale au apreciat foarte mult deschiderea MNIR și eforturile sale de a organiza expoziții de o asemenea importanță în județele lor.

Urmarea practică a demersului MNIR de a veni în întâmpinarea nevoilor culturale ale publicului din provincie este reflectată și de faptul că pentru al patrulea an consecutiv numărul celor care au vizitat expozițiile organizate la sediul partenerilor noștri din țară a fost mai mare decât al celui realizat la sediu (**87.222 vizitatori**, față de **57.764 vizitatori**).

În cursul anului 2018, MNIR a organizat **12** expoziții proprii la sediul unor muzee sau centre culturale din străinătate. Asemenea expoziții au fost organizate în Ungaria (la Szeged), în Spania (Madrid, Toledo, Valencia și Barcelona), în Olanda (la Haga), în Marea Britanie (la Londra), în Italia (la Roma și Veneția), în Turcia (la Istanbul), în Mexic (Guadalajara) și în Honduras, fiind vizitate de **438.119 persoane**.

Prezența MNIR în spațiul muzeal olandez, turcesc și latino-american constituie premiere pentru instituția noastră, contribuind într-o manieră consistentă, la cunoașterea istoriei și valorilor patrimoniului cultural românesc.

În ceea ce privește cucerirea spațiului virtual, MNIR are, în acest moment cel mai amplu și complet program de expoziții digitale dintre toate muzeele românești. În 2018, proiectul *Muzeul Virtual* prezintă, pe lângă cele 22 expoziții și 11 tururi virtuale, două noi tururi virtuale (în 2D și 3D) ale unor expoziții deschise în acest an, respectiv: *Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie* și *Semper Uniti* (vernisată 28 noiembrie). Pe lângă *Muzeul Virtual*, MNIR a dezvoltat în 2018 un alt mare proiect virtual – *Muzeul Virtual al Unirii*, realizat în parteneriat cu 27 muzee din țară. El a fost lansat pe 20 noiembrie 2019. Aceste tururi virtuale de expoziții realizate în 2018, precum și *Muzeul Virtual al Unirii* se adaugă altor 9 proiecte ale MNIR de prezentări digitale a patrimoniului său: *Imago Romaniae*, *Capodopere – 2019*, *Marele Război*, *Comunismul în România*, *3D Icons*, *Prin industrie, pentru țară*, *Galeria portretelor*, *Oameni, locuri și comori* și *Arhiva documentară Octavian Iliescu*.

Expozițiile și prezentările digitale ale colecțiilor MNIR au fost vizitate în 2018 de către **121.975 vizitatori virtuali unici**.

Având în vedere situația specială în care se va afla MNIR în perioada 2018-2021, cu sediul care ar trebui să intre într-un vast proces de consolidare, restaurare și de refacere a expoziției permanente, aceste direcții de interacționare cu publicul din țară, străinătate și mediul virtual vor deveni prioritare în viitor.

6. Profilul beneficiarului actual

Studiile sociologice efectuate până acum, ca și cel realizat în 2018 de către AB European Research Group, au scos în evidență faptul că profilul beneficiarului actual al MNIR este următorul: tânăr/ă de naționalitate română, cu vârsta cuprinsă între 18-29 ani (27,46%), preponderent de sex feminin (59,5%), cu studii superioare (65,1%) din mediul urban, cetățean român (72,5%). Acesta declară că vizitează MNIR pentru că a citit sau a auzit despre el sau despre evenimentele organizate aici din presă sau mediul on-line. Este însoțit de familie sau colegi, vine să se instruiască, îi plac expozițiile permanente și cele temporare, apreciază ghidajul ca bun, va mai reveni,

cu prima ocazie și are, în mod frecvent, observații critice sau propuneri. El este îndeaproape flancat de turistul străin, bărbat matur, membru al clasei mijlocii, care s-a informat despre MNIR din literatura turistică și din mediul on-line. Scopul declarat al vizitei este lărgirea cunoașterii sale și dorința de a vedea piese celebre (tezaure din expoziția Tezaurului Istoric) și copia Columnei lui Traian. Cu toții au, în mod frecvent, observații critice și propuneri.

Evoluția profilul beneficiarului actual va trebui să fie urmărită prin noi investigații sociologice, mai ales în etapa imediat următoare redeschiderii MNIR. Foarte probabil că în jurul anului 2022 va fi necesară elaborarea unei noi strategii de atragere a publicului către muzeu, în special a copiilor, a persoanelor de vârstă a III-a, ca și a acelei părți a publicului potențial, de vârstă matură, care acum nu vrea/nu poate să beneficieze de serviciile culturale ale MNIR. Faptul acesta presupune găsirea unor căi de comunicare adecvate cu publicul de vârstă școlară, maturii activi și cu seniorii, prin dezvoltarea unor noi programe educative și evenimente dedicate vârstei copilăriei și prin mediatizarea facilităților de care cetățenii de vârstă a III-a se vor bucura dacă vor vizita MNIR.

B) Evoluția profesională a activității MNIR și propuneri pentru îmbunătățirea acesteia:

În 2018, MNIR a evoluat profesional într-un mediu social, politic și profesional contradictoriu și complicat, marcat, pe de-o parte, de o creștere economică și a veniturilor populației atât pe plan intern, cât și pe plan extern, dar dublată de o instabilitate politică atât la nivel guvernamental, cât și la conducerea MCIN. Desele schimbări la nivelul conducerii MCIN au făcut ca politicile culturale să fie nu numai incoerente, dar adesea să apară, mai degrabă, liste de dorințe pioase, imposibil de pus în aplicare, din lipsă de resurse umane și financiare sau de constrângeri legale și administrative.

În cazul MNIR, care are grave probleme cu funcționalitatea sediului, acestea s-au agravat și mai mult în 2018, dovadă fiind numeroasele incidente tehnice care au necesitat reparații de urgență sau intervenții pentru a asigura convertirea unor foste spații expoziționale (de altfel, ultimele disponibile), în depozite.

În ciuda dificultăților amintite mai sus, la care se adăugau cele legate de existența unui personal de specialitate și tehnic mult subdimensionat față de necesitățile reale (din care o parte nici nu dorește să se implice în activitățile legate de public), MNIR și-a propus și, în mare măsură, a reușit implementarea unui program expozițional cu teme istorice și arheologice foarte diverse, însoțite de o prezentare modernă, prietenoasă față de public și elocventă din punct de vedere estetic.

Centenarul desăvârșirii unității naționale a românilor a oferit MNIR ocazia de a aduce în fața publicului din țară și străinătate rememorarea marilor evenimente legate de acest moment esențial al istoriei noastre. Urmărind numărul și varietatea temelor prezentate de expozițiile temporare ale MNIR în 2018, putem afirma, fără posibilitate de tăgadă, că instituția noastră a realizat cele mai importante evenimente de acest gen în țară și străinătate. Tot legat de celebrarea Centenarului, MNIR a realizat un mare proiect expozițional digital – *Muzeul virtual al Unirii* (www.mvu.ro).

În continuare și în 2018, în programul expozițional al MNIR au fost abordate tematici noi, cum sunt cele privitoare la istoria și moștenirea culturală a minorităților etnice (evreii, armenii) și religioase (biserica romano-catolică).

Toate expozițiile mari au fost însoțite de cataloage și, după încheierea lor, au fost transformate în expoziții virtuale permanente, care pot fi vizitate, în continuare de public sau specialiști (www.muzeulvirtual.ro).

O altă direcție importantă a programului expozițional al MNIR în 2018 a fost aceea de continuare și extindere a politicii “ de a ieși din incintă”, adresându-se unui public nou, localizat în afara sediului său și mai ales trăitor în restul țării sau în străinătate. Pe această componentă, MNIR și propus o prezență extrem de activă în spațiul muzeografic din provincie, de exemplu la Iași, Brăila, Piatra Neamț, Sinaia, Galați, Călărași, Alexandria, Oltenița, Nufăru (com. Nufăru, jud. Constanța).

O direcție majoră a programului expozițional al MNIR a fost ceea ce colaborării interinstituționale, în care au fost implicate numeroase muzee din România și unele străine din Ungaria, Spania, Italia, Franța, Olanda, Turcia, Mexic și Honduras, dar și alte instituții publice românești și străine, ONG și colecționari particulari.

Direcția principală a activității cu publicul a MNIR în perioada supusă evaluării s-a concentrat pe pregătirea unor expoziții de mare amploare, fără a se neglija cele de dimensiuni mijlocii și mici.

Astfel, în 2018 am organizat în total **34** expoziții, dintre care **17** au fost vernisate la sediul MNIR și **5** la sediul altor instituții din țară și **12** străinătate. La acestea se adaugă participarea la realizarea a **11** expoziții organizate de alte muzee din țară și **1** din străinătate. Aceasta înseamnă o medie de peste 2,83 expoziții pe lună! Cifrele singure dau dimensiunea reală a efortului de deschidere către publicul vizitator în condițiile de avarie în care este obligat să funcționeze MNIR.

a) Expoziții realizate la sediul MNIR:

1. *Temple și sinagogi din România. Patrimoniul evreiesc, național și universal* (28 februarie – 28 martie 2018)
2. *Basarabia. 100 de ani de la Unirea cu România* (martie – iunie 2018)
3. *Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie* (aprilie – august 2018)
4. *Centenar. Armenia. România - Marea Unire* (24 mai – 20 iulie 2018)
5. *100 de ani - prima Republică Democrată a Georgiei* (24 iulie – 1 octombrie 2018)
6. *Imago Romaniae. Terra Christiana* (august – octombrie 2018)
7. *Mareșalii României Mari: Averescu și Prezan* (septembrie – octombrie 2018)
8. *Mircea cel Bătrân 600* (august – septembrie 2018)
9. *Kuwait- locație și istorie urbană* (7 noiembrie – 15 noiembrie 2018)
10. *Soldați și medici evrei în Primul Război Mondial* (27 noiembrie 2018 – martie 2019)
11. *Semper Uniti. Centenarul desăvârșirii unității naționale* (28 noiembrie 2018 – noiembrie 2019)

În cursul anului 2018, MNIR a organizat **6** microexpoziții din ciclul *Exponatul Lunii*:

1. *Podoabe din tezaurul medieval de la Țifești*, ianuarie 2018
2. *Jurnal din timpul Marelui Război*, martie 2018
3. *Cazania lui Varlaam, capodoperă a culturii românești medievale*, aprilie 2018
4. *Document domnesc slavon de danie mănăstirească. Secolul XVI*, mai 2018
5. *Carele miniaturale din lut de la Cuculata și Tiream*
6. *Steagul delegației comunei Lupșa la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918*, noiembrie 2018

b) Expoziții ale MNIR realizate la sediul unor instituții partenere din țară:

1. *Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie*, la Complexul Muzeal Național „Moldova”, Iași (februarie – aprilie 2018)
2. *Mircea cel Bătrân 600*, la Complexului Muzeal Național “Curtea Domnească” – Târgoviște (mai – iulie 2018)
3. *Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie*, la Complexul Muzeal Județean Neamț (septembrie – noiembrie 2018)
4. *Nufărul 40*, la Centrul de Informare Turistică din comuna Nufăru, jud. Tulcea (septembrie 2018)
5. *Mircea cel Bătrân 600*, la Muzeului Județean Argeș din Pitești (octombrie – decembrie 2018)

c) Expoziții realizate la sediul unor instituții partenere din străinătate:

1. *Rumania en la Primera Guerra Mundial*, la Museo del Ejercito, Toledo, Spania (29 ianuarie – 28 februarie 2018)
2. *Roemenië in de 1e wereldoorlod*, la Muzeul Huis Doorn, Haga, Regatul Țărilor de Jos, vernisată la 15 februarie 2018
3. *Romania in the Great War*, la National Army Museum, Londra, Marea Britanie (iunie 2018)
4. *Donne in Guerra. Centenario della Grande Guerra e della Grande Unità*, la Ca Foscari Zattere, Veneția, Italia, 3-19 iulie 2018
5. *A Ósi arany-és ezüstkések Romániából - Aurul și argintul antic al României*, la Muzeul Mora Ferenc din Szeged (18 iulie 2018 – 20 ianuarie 2019)
6. *Rumania en la Primera Guerra Mundial*, Museo Historico Militar de Valencia, Spania (12 septembrie – 14 octombrie 2018)
7. *Rumania en la Primera Guerra Mundial*, la Universidad de San Pedro Sula USAP, Honduras, (19 septembrie – 31 octombrie 2018)
8. *La Grande Guerra e l'Unità dalla Romania. Un percorso storico e visuale a 100 anni dopo la nascita dalla Romania Riunita*, Complesso Monumentale del Vittoriano din Roma, (septembrie – noiembrie 2018)
9. *The women on the battlefield. Queen's Maria battlefield*, la Centrul Cultural Mustafa Saffet din Ataşehir, Turcia (27 septembrie-7 octombrie 2018)
10. *The women on the battlefield. The Centennial of the Great War and the Great National Unity*, la ICR Istanbul, Turcia (7-14 octombrie 2018)
11. *Rumania en la Primera Guerra Mundial* – Edificio del Gobierno Militar de Barcelona, Spania (17 octombrie – 4 noiembrie 2018)
12. *Rumania en la Primera Guerra Mundial*, MUSA Museo de las Artes, Guadalajara, Mexic, (19 octombrie – decembrie 2018)

d) Participarea MNIR la organizarea unor expoziții realizate de către instituții partenere din țară:

1. *Unirea la Tecuci. Valori istorice din patrimoniul național* (la Muzeul Teodor Cincu din Tecuci, 23 ianuarie – 31 martie 2018)
2. *...Din istoria unei zile. 26 ianuarie*, organizată la Expoziția Permanentă Palatul Primăverii (26 ianuarie – 1 martie 2018)
3. *Brăila 650 – 100 de ani de la Marea Unire*, organizată la Muzeul Carol I Brăila (în colaborare cu MNPeleş, 20 ianuarie – 20 februarie 2018)
4. *Oltenița – reper cartografic*, la Muzeul Civilizației Gumelnița, Oltenița (în colaborare cu MNHCV, 13 aprilie 2018 – 31 decembrie 2019)

5. *Brăila 650 – Tezaurul monetar de la Bascov*, organizată la Muzeul Carol I Brăila (10 mai – 19 iunie 2018)
6. *Însemne ale regalității din România și Marea Unire*, organizată de Complexul Muzeal Județean Neamț (în colaborare cu MNPeleş, 10 mai – 10 iunie 2018)
7. *Generalul Henri Mathias Berthelot pe frontul românesc (1916-1918)*, la Biblioteca Academiei Române (în colaborare cu ICR și BAR – 14-25 iunie)
8. *Portretul unei Mari Regine. Maria a României* la Muzeu Național Peleş (21 iulie-21 octombrie 2018)
9. *1918 - Anul Întregirii Națiunii*, Muzeul Județean Teleorman (29 octombrie 2018 – 31 decembrie 2019)
10. *Uniformele militate din Primul Război Mondial*, la Muzeul de Istorie Paul Păltânea din Galați (28 noiembrie 2018-martie 2019)
11. *1914 – 1918 – Drumul spre unire*, Muzeul Dunării de Jos din Călărași (29 noiembrie 2018 – martie 2019)

e) Participarea MNIR la organizarea unor expoziții realizate de către instituții partenere din străinătate:

1. *L'Or*, la Musée des Civilisations de l'Europe et de la Méditerranée din Marsilia (23 aprilie – 10 septembrie 2018)

În 2018 la MNIR au continuat să fie deschise publicului marile expoziții de la sediul său: *România în Marele Război* (vernisată în septembrie 2016), *Centenar Mărăști, Mărășești și Oituz* (vernisată în septembrie 2017) și *Terra Felix* (vernisată în decembrie 2017).

Dintre expozițiile organizate de MNIR la sediul unor muzee din țară la sfârșitul lui 2017, publicul a putut să viziteze în continuare *Ștefan cel Mare. Din Istorie în veșnicie* (deschisă la Suceava în august) și *Aurul și argintul antic al României* (deschisă în noiembrie).

La Muzeul Național de Antichități din Lisabona a continuat să fie deschisă publicului expoziția *Ouro antigo do Mar Negro au Oceano Atlantico (Aurul antic de la Marea Neagră la Oceanul Atlantic)* (vernisată în noiembrie 2017), care a fost vizitată și de Președintele Republicii Portugheze, E. S. Marcelo Rebelo de Sousa. Expoziția s-a încheiat la sfârșitul lunii aprilie 2019 (22 aprilie).

În cadrul acestui proiect am susținut pe 13 aprilie 2018 la Museo Nacional de Arqueologia conferința publică *Brățările dacice de aur de la Sarmizegetusa Regia*, la care au asistat 170 de persoane. Conferința a fost precedată de un ghidaj special în expoziția *Ouro antigo do Mar Negro au Oceano Atlantico (Aurul antic de la Marea Neagră la Oceanul Atlantic)*.

Expoziția a avut **50.438** de vizitatori între 1.01 și 22.04. 2018.

În cursul anului 2018 specialiști de la MNIR au lucrat la pregătirea altor mari expoziții, care vor fi vernisate în 2019 în cadrul Sezonului cultural româno-francez și Festivalului Europalia, precum și a Președinției românești a Comisiei Europene:

1. *Țesături post bizantine românești – secolele XV-XVII* (deschiderea este prevăzută să aibă loc la Muzeul Louvre, pentru mijlocul lunii aprilie 2019).
2. *Marie de Roumanie. Règne et artiste* (deschiderea este prevăzută să aibă loc la Muzeul Tau, din Reims, pentru mijlocul lunii aprilie 2019).
3. *Treasures from the National Museums along the Silk Road* (deschiderea este prevăzută să aibă loc la Muzeul Național al Chinei din Beijing, pentru mijlocul lunii aprilie 2019)

4. *Capodopere ale artei medievale din România* (deschiderea este prevăzută să aibă loc la Catedrala din Batalha, Portugalia pentru mijlocul lunii iunie 2019).
5. *Dacia Felix* (deschiderea este prevăzută să aibă loc la Muzeul Gallo-Roman, din Tongeren, Belgia pentru începutul lunii noiembrie 2019).
6. *Zorile civilizației între Carpați și Dunăre* (deschiderea este prevăzută să aibă loc la Muzeul Le Grand Curtius din Liège, Belgia pentru începutul lunii noiembrie 2019).
7. *O experiență europeană Moștenirea istorică și culturală a germanilor din România*. (deschiderea este prevăzută să aibă loc MNIR Belgia pentru sfârșitul lunii mai 2019).

Prin amploarea lor, organizarea tuturor acestor expoziții implică și coordonarea participării mai multor muzee naționale, județene sau municipale, ca și a unor fundații și colecționari particulari alături de MNIR.

f) Proiecte expoziționale virtuale și de prezentare a digitală a colecțiilor MNIR:

Și în 2018, una din direcțiile prioritare ale mandatului managerial pe care mi l-am asumat a fost lansarea unor importante proiecte de digitizare a patrimoniului și arhivei MNIR, nu numai în scopul protejării acestora, dar și pentru a fi valorificate din punct de vedere cultural prin mari proiecte accesibile publicului de pretutindeni. Prin aceasta MNIR nu se înscrie doar într-o evoluție a muzeografiei contemporane, dar încearcă să găsească o soluție pentru obligația sa de a deschide publicului colecțiile sale, în condițiile în care de 17 ani, cea mai mare parte a expozițiilor permanente ale instituției sunt închise (cu perspectiva de a mai fi închise, încă șase ani), iar depozitele sale sunt în curs de amenajare și, în mod obișnuit, nu sunt vizitabile.

În 2018 a fost realizat marele proiect digital *Muzeul virtual al Unirii* (<http://www.mvu.ro>), consacrat celebrării centenarului desăvârșirii unității naționale a Românilor. La lansarea sa, pe data de 20 noiembrie 2018 prezenta 1719 itemi și meta date provenite de la 27 muzee și instituții din țară și Republica Moldova. Până la sfârșitul lunii decembrie site-ul a fost accesat de **10.419 vizitatori unici (de la 20 noiembrie la 31 decembrie 2018)**.

Și în 2018 a continuat dezvoltarea marele proiecte digitale, lansate anterior:

1. *Imago Romaniae* (<http://imagoromaniae.ro/?sl=ro>) (72,39 GB) În prezent sunt accesibile 11.000 de imagini ale spațiului românesc din secolul al XVII-lea până în 1947. În cadrul proiectului se editează anual și un volum tipărit (al optulea), dedicat unei teme speciale. În 2018, tema volumului au fost monumentele de for public din România. **14.356 vizitatori unici în 2018**.
2. *Muzeul Virtual* (<http://www.muzeulvirtual.ro/>) – cu 29 expoziții virtuale disponibile (19,59 GB). **18.949 vizitatori unici în 2018**. Pagina oficială de Facebook a proiectului Muzeul Virtual a fost apreciată de **3.033 persoane** și urmărită de **3.038**.

În 2018 au fost accesibile următoarele expoziții și tururi virtuale:

- a) *Tezaur – Lapidariu (tur virtual)*.
- b) *Tezaurul istoric*.
- c) *Haina îl face pe om*.
- d) *Încoronarea de la Alba Iulia*.
- e) *Aurul și argintul antic al României (tur virtual)*.
- f) *Comorile Chinei (tur virtual)*.

- g) *Al Doilea Război Balcanic – 1913.*
  - h) *Aviația în România.*
  - i) *Bing. Magia jucăriilor.*
  - j) *Evantaie din patrimoniul MNIR.*
  - k) *Fotografii de Szatmari.*
  - l) *Elveția – România. Relații diplomatice.*
  - m) *Columna lui Traian.*
  - n) *Lapidarium.*
  - o) *Copilăria de altădată, la țară.*
  - p) *150 de ani de diplomație românească.*
  - q) *Imaginând Balcanii (tur virtual).*
  - r) *Basarabia 1812-1947.*
  - s) *Genio Helvetico.*
  - t) *Arta prelucrării metalelor prețioase.*
  - u) *România – Spania. Relații diplomatice.*
  - v) *Portret în istorie.*
  - x) *Maria, regina.*
  - y) *Genio Gallico.*
  - w) *P.C. – O istorie fascinantă.*
  - z) *Felix Terra – Istorie și artă ecleziastică în Episcopia Romano-Catolică de Oradea (tur virtual 2D și 3D) Accesibil din decembrie 2017.*
  - aa) *România în Marele Război (tur virtual 2 D, 3 D și foto D) Accesibil din 2017.*
  - bb) *Centenar Mărăști, Mărășești și Oituz (tur virtual 2 D, 3 D și foto D) Accesibil din 2018.*
  - cc) *Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie (tur virtual 2 D, 3 D și foto D) Accesibil din 2018.*
- 3. Proiectul Capodopere 2019** (<http://www.capodopere2019.ro/>) (5,95 GB).
Site-ul valorifică prezentările unor piese excepționale, expuse în seria de expoziții *Exponatul lunii*. În acest moment, pe site sunt prezentate **71** capodopere. **15.581 vizitatori unici în 2018**.
În cadrul proiectului, la sfârșitul fiecărui an se publică un volum tipărit dedicat pieselor care au fost expuse în anul în curs.
- 4. Proiectului Oameni, locuri și comori** (<http://www.oamenisicomori.ro/>) (292,82 MB)
Proiectul este dedicat recuperării istoriei „secrete” a unora dintre cele mai importante descoperiri arheologice și piese istorice din colecțiile MNIR. Vizibilitatea proiectului a crescut foarte mult în urma încheierii unui parteneriat cu TVR pentru realizarea unui serial de 20 de episoade, cu același nume. **10.419 vizitatori unici în 2018**.
- 5. Proiectul Marele Război** (www.marelerazboi.ro) (6,11 GB).
Proiectul își propune să pună în valoare uriașa zestre documentară despre acest eveniment păstrată în colecția muzeului nostru și a cea a altor 30 de

instituții partenere. Sunt prezentate 1618 imagini și documente. Din 2017 este accesibil turul virtual 2D și 3D al expoziției *România în Marele Război*. **5.611 vizitatori unici în 2018.**

6. Proiectul *Comunismul în România* (<http://www.comunismulinromania.ro/>) (58,74 GB).

Proiectul prezintă imagini și texte oficiale de epocă, datând din perioada 1945-1989, păstrate în Fototeca Istorică a MNIR. Sunt prezentate peste 7.200 de imagini; 40 articole, studii și documente. **32.726 vizitatori unici în 2018.** Este de departe cel mai popular site al MNIR.

7. Proiectul *Galeria portretelor* (<http://galeriaportretelor.ro/>) (3,31 GB).

Își propune să valorifice uriașul fond imagistic păstrat în colecțiile instituției reprezentând atât personalități istorice de prim rang, cât și persoane mai puțin importante, despre care avem informații biografice. Pe acest site sunt prezentate 1316 de portrete istorice, dintr-o viitoare *Galerie națională virtuală de portrete istorice*. **13.438 vizitatori unici în 2018.**

8. Proiectul *3D – Icons* (<http://3dicons.mnir.ro/>).

Reprezintă o arhivă 3D cuprinzând piese de mare valoare din patrimoniul muzeului și modelul 3D a Sanctuarului dacic de la Sarmizegetusa Regia și a catedralei romano-catolice Sf. Mihail de la Alba Iulia. Modelele sunt accesibile în Biblioteca Europeană (www.europeana.eu).

9. Proiectul *Prin industrie, pentru țară* (<https://expo1921.mnir.ro/ro/>)

Valorifică fondul documentar legat de Expoziția și Târgul de Mostre a Industriei Românești din 1921, prima manifestare economică națională a României Mari.

10. Proiectul *Arhiva Documentară Octavian Iliescu* (<https://www.numismatica.octavianiliescu.ro/>).

Lansat în 2017, își propune să facă accesibilă cercetătorilor și publicului larg arhiva științifică și personală donate MNIR de către marele numismat român Octavian Iliescu (1919-2009). **8.127 vizitatori unici în 2018.**

Utilitatea, accesibilitatea și dinamismul proiectelor de expoziții și prezentări digitale ale colecțiilor este ilustrat de faptul că în 2018, numărul anual al vizitatorilor unici a ajuns la **121.975** vizitatori unici virtuali, numărul acestora depășind de aproape două ori pe cel al vizitatorilor reali de la toate expozițiile organizate de MNIR la sediul său. Nu mai puțin demn de remarcat este și faptul că în 2018 numărul vizitatorilor expozițiilor virtuale ale MNIR a reprezentat 17,2% din totalul vizitatorilor expozițiilor organizate de instituție la sediile partenerilor din țară și străinătate, sau la care a participat cu exponate (**705.150**).

În ciuda importanței și accesibilității formei digitale de prezentare a patrimoniului instituției, datorită resurselor umane și financiare reduse pe care le putem aloca siturilor MNIR, acestea nu pot fi dezvoltate și diversificate la scara la care ar fi normal să o facem.

Datele despre celelalte programe și proiecte de digitalizare a patrimoniului, destinate, în primul rând, evidenței și protejării acestuia vor fi prezentate la capitolul special dedicat acestui subiect din raportul de management. La fel se va proceda și cu numărul de vizitatori unici ai proiectelor expoziționale virtuale.

g) Proiecte de cercetare științifică:

1. În 2018, MNIR asigurat finanțarea din resurse proprii (**415.000 lei**) a cercetărilor arheologice sistematice de pe următoarele șantiere de epocă neolitică, prima epocă a fierului, romană, bizantină și medievală:

- a) Vitănești, jud. Teleorman.
- b) Bucșani, jud. Giurgiu.

- c) Sultana, jud. Călărași.
  - d) Tărtăria, jud. Alba.
  - e) Mălăiești, jud. Prahova.
  - f) Ostrov-Durostorum, jud. Constanța.
  - g) Colonia Ulpia Traiana Sarmizegetusa.
  - h) Băneasa, jud. Teleorman.
  - i) Capidava, jud. Constanța.
  - j) Nufăru, jud. Tulcea.
  - k) Caransebeș, jud. Caraș-Severin.
2. MNIR coordonează Programul Național „Limes”, finanțat din bugetul MCIN. Este un program multianual (2016-2020) de cercetare și de valorificare a rezultatelor cercetării în vederea realizării documentației necesare pentru clasarea ca monument istoric și înscrierea pe Lista Tentativă a Patrimoniului Mondial-UNESCO a obiectivelor de patrimoniu cultural imobil ce au alcătuit frontiera Imperiului Roman pe teritoriul României, cf. OMC 2812/27.11.2014.
  3. În 2018, specialiști de la MNIR au participat la mai multe cercetări arheologice preventive desfășurate pe teritoriul Municipiului București și a Municipiului Galați.

h) Conferințe și simpozioane naționale și internaționale organizate de MNIR:

1. Conferința internațională *Romii: contribuții la dezvoltarea statului român* (în colaborare cu Institutul European Rom pentru Artă și Cultură – European Roma Institute for Arts and Culture – ERIAC, Agenția Națională pentru Romi, Punctul Național de Contact pentru Romi (Ministerul Fondurilor Europene), Centrul Național de Cultură a Romilor – Romano Kher, Masterul de Studii Rome – SNSPA și Asociația Romano ButiQ. European Rom, 21-22 februarie 2018).
2. Conferința internațională *1918 – Nașterea noii Europe* (6 decembrie 2018).
3. Conferința națională *Evreii și Marea Unire – Înainte și după 1918* (în colaborare cu FCER, SSC, CCIB și B'nai B'rith, 26-27 noiembrie 2018).
4. Sesiunea de comunicări *2018 – Centenarul Marii Uniri. La mulți ani, România* (în parteneriat cu Comunitatea Rușilor Lipoveni din România, 8 decembrie 2018).
5. Sesiunea de comunicări *100 de ani de demnitate românească* (în parteneriat cu Asociația Femeilor Universitare, 14 decembrie 2014).
6. Conferința în cadrul seriei *Historia Viva: O călătorie documentară prin muzee din Sud-Estul Europei și Asia Mică*.
7. Conferința în cadrul seriei *Historia Viva: Muzeele Salonicului*.
8. Conferința în cadrul seriei *Historia Viva: “Muzeu din nordul Italiei”*.
9. Conferința în cadrul seriei *Historia Viva: Vilnius. Congruențe muzeografice*.

În cursul anului 2018, specialiștii de la MNIR au susținut **119** comunicări științifice la sesiuni și conferințe organizate în țară și străinătate.

i) Programe de educație muzeală:

Managementul instituției a urmărit diversificarea publicului cărora se adresează aceste programe, respectiv, pre-școlarii, elevilor din ciclul gimnazial și liceal și, chiar, studenților.

Prin cele 9 proiecte educative derulate în 2018, MNIR a dorit, nu numai să sprijine activitățile de completare a curriculei școlare, dar a urmărit și trezirea interesului, încă de la vârste timpurii, pentru păstrarea și protejarea patrimoniului cultural, încurajând colecționarea și studiul mărturiilor trecutului mai apropiat sau mai îndepărtat.

1. Atelierul educațional *Dacii și romanii* (care valorifică expoziția permanentă Copia Columnei lui Traian);
2. Atelierul educațional *Micii orfevrieri* (care valorifică expoziția permanentă Tezaurul Istoric);
3. Atelierul educațional *Heraldica pe înțelesul copiilor* (care valorifică patrimoniul heraldic al instituției);
4. Atelierul educațional *Micul arheolog* (care valorifică patrimoniul arheologic);
5. Atelierul educațional *Regalitatea în România* care valorifică colecțiile de istorie modernă și contemporană ale muzeului);
6. Atelierul educațional *Moneda. Istorie și pasiune* (care valorifică patrimoniul numismatic);
7. Atelier educațional având ca tematică Sărbătorile Pascale (ateliere cu scop caritabil), oferite elevilor de la Centrul de Zi și Recuperare Copii cu Handicap „Harap Alb” și celor de la Asociația Fluens;
8. Atelierul educațional *Simboluri ale strămoșilor noștri* care valorifică expozițiile permanente Copia Columnei lui Traian și Tezaurul Istoric;
9. Atelierul educațional *România în Marele Război - viața în tranșee* dedicat expoziției temporare *România în Marele Război*;

Tot în sfera activităților educative pot fi înscrise următoarele acțiuni ale MNIR din 2018:

- a) Găzduirea concursului *ARTfel de Istorie* organizat de Genesis Collegiate (participarea s-a realizat în baza biletului de vizitare);
- b) Evenimentul *Arta dezbaterilor și istoria lumii* în parteneriat cu Școala Metropolitană Arc;
- c) Realizarea turului virtual *Simboluri strămoșești la MNIR* cu scopul promovării expozițiilor permanente ale muzeului;
- d) Programul *Școala Altfel* s-a derulat în perioada 26-30 martie 2018;
- e) Participarea educatorilor muzeali ai MNIR la Simpozionul Național *Restitutio Matei Basarab în ceas aniversar* cu prezentarea, Rolul atelierelor de pedagogie muzeală în formarea competențelor. Studiu de caz: Participarea României la Primul Război Mondial";

Gestionarea practicii de specialitate a studenților Facultății de Istorie din cadrul Universității București, în perioada 2-6 iulie;

În 2018 a continuat colaborarea dintre MNIR și Penitenciarul Jilava pentru reinserția tinerilor încarcerați prin vizite la muzeu și activități creatoare.

În cadrul activității de educație și pedagogie muzeală, în cursul anului 2018, au fost semnate și s-au derulat **7 parteneriate educaționale** cu instituții de învățământ primar, gimnazial, liceal și superior, precum:

- Palatul Național al Copiilor
- Liceul Matei Basarab
- Centrul de Zi Harap-Alb
- Asociația Fluens
- Școala Metropolitană ARC
- Colegiul Național Iulia Hașdeu
- Consiliul Local al orașului Popești-Leordeni.

Coordonarea activității de voluntariat din cadrul MNIR:

În decursul anului 2018 la Muzeul Național de Istorie a României s-au desfășurat o serie de activități și evenimente culturale la care au contribuit în mod

voluntar studenți și masteranzi ai diverselor unități de învățământ superior din București, sprijinul lor fiind reglementat totodată și prin intermediul unor stagii practice de specialitate.

Alături de studenți, în activitățile muzeului au fost implicați și seniori din cadrul DGASP sector 4, București.

MNIR a constituit și a colaborat pe parcursul anului 2018 cu un grup de **38 de voluntari**, cei mai mulți recrutați din rândul studenților.

Unul dintre obiectivele majore de viitor este lărgirea și stabilizarea corpului de voluntari ai MNIR și extinderea lui spre persoanele de vârstă a treia.

De asemenea, va trebui să revitalizeze Asociația Prietenii MNIR sau să determine constituirea unei/unor alte ONG care să aibă ca obiect de activitate sprijinirea complexă a instituției.

j) Noaptea Muzeelor, Școala altfel, și Zilele porților deschise pe șantierele arheologice ale MNIR:

MNIR este un participant tradițional la cea mai importantă manifestare a muzeelor din România. Pe lângă vizitarea expozițiilor permanente și temporare, publicului venit în vizită cu ocazia Noptii Muzeelor îi oferim o selecție bogată de evenimente culturale – ateliere pentru copii, concerte, reprezentări teatrale.

MNIR este unul dintre cele mai vizitate muzee cu acest prilej, primind într-o noapte între 10 și 20% din numărul de vizitatori anuali! Pregătirea pentru primirea masivă a publicului, într-un interval de timp limitat de opt-nouă ore (în mod obișnuit, la noi programul acestui eveniment debutează la orele 18:00 și se încheie la orele 02:00), prilejuiește nu numai elaborarea unor minuțioase planuri, la care participă și Jandarmeria și personalul ISU, dar și exersarea coordonării tuturor participanților la organizarea evenimentului – de la muzeografi, la personalul tehnic și administrativ, de la jandarmi și angajații ISU, la voluntari. Toate acestea fac ca gestionarea organizării Noptii Muzeelor să semene, tot mai mult, cu o intervenție într-o situație de urgență.

Datorită situației de avarie în care se află sediul MNIR din anii 2002, gestionarea factorilor de risc care trebuie luați în considerație și urmărirea aplicării măsurilor care se adoptă ridică probleme tot mai complicate de rezolvat în fața echipei de conducere a instituției. Cred că după tragedia de la Clubul Colectiv, din toamna anului 2015, se impune reanalizarea modului cum se va desfășura Noaptea Muzeelor, pentru că, în mod cert, s-a ajuns la o expunere mult prea mare a capacității de primire a spațiilor muzeale, a celei tehnice a instalațiilor și a posibilității reale a personalului de a controla mase mari de oameni, înghesuți cu miile, într-un spațiu proiectat să primească doar câteva sute de vizitatori pe zi.

Numărul vizitatorilor care au ales MNIR ca loc de petrecere a Noptii Muzeelor din data de 19 mai 2018 a fost de **3.950**. Reducerea numărului de vizitatori față de anii se datorează faptului că starea tehnică a clădirii s-a degradat tot mai mult, în ultimii ani, ceea ce ne-a obligat să renunțăm la accesul publicului pe intrarea principală, dinspre Calea Victoriei și să-l dirijăm prin curtea interioară (dinspre str. Poștei). Tot din acest motiv, s-au impus și restricții asupra dimensiunii grupurilor care intrau (reduse la 50 persoane), deoarece spațiul vizitabil se limitează numai la zona Lapidarium-ului și expoziției permanente a Tezaurului Istoric (cca 2.000 m², din care 50% este ocupat de vitrine sau exponate masive din Lapidarium, prezentate liber). Am oferit, în schimb, un program cultural mult mai consistent cu fiecare an, în care muzeul să fie actor, și nu doar decor.

Școala altfel. Să știi mai mult, să fii mai bun, este după Noaptea muzeelor, evenimentul educațional și social cel mai important din viața muzeelor românești. Timp de o săptămână instituțiile muzeale sunt vizitate de mii de școlari. MNIR

participă la acest eveniment din 2012, oferind, pe lângă vizite ghidate și programe speciale, derulate în ateliere specializate. Fapt foarte important, pe lângă elevi ai școlilor din București, cu ocazia *Școlii altfel*, MNIR este vizitat și de grupuri de elevi din provincie.

În 2018 evenimentul s-a desfășurat în perioada 26-30 martie, MNIR fiind vizitat cu acest prilej de **2400** elevi, învățători, profesori și părinți, iar alți 240 elevi au participat la ateliere educative.

În 2018, în cursul lunilor august și septembrie, s-au organizează *Zilele porților deschise* pe șantierele arheologice ale MNIR, prilej cu care pentru localnici și turiști în trecere se organizează tururi ghidate ale săpăturilor în curs. Asemenea evenimente s-au pe șantierele de la Sultana-Malu Roșu (jud. Călărași), Vitănești (jud. Teleorman), Mălăiești (jud. Prahova) și Micia (jud. Hunedoara).

k) Activitatea editorială:

În perioada acoperită de contractul de management supus evaluării, MNIR a editat **12** volume de publicații de specialitate. Cele mai multe dintre ele, **10** în număr, sunt cataloage de expoziție. Această proporție ridicată se explică prin faptul că, prin proiectul de management pe care l-am propus, s-a dorit ca MNIR să se alinieze la practica normală a marilor muzee, aceea ca toate expozițiile de dimensiuni mari și medii organizate de MNIR să fie însoțite de un catalog, cât mai cuprinzător. Un alt deziderat era acela ca textele să fie redactate în română și o limbă de circulație internațională.

Un alt obiectiv al programului de management l-a constituit publicarea cataloagelor de colecții. În acest sens, în 2018 s-au publicat volumul al II-lea al catalogului tezaurelor de monede bizantine, al colecției de medalii privitoare la Marea Unire, precum și o ediție anastatică a *Tetravangheliarului cuviosului Nicodim de la Tismana* (1406).

Pe o poziție care îmbină funcția de catalog de expoziție, cu cel de catalog de colecție sunt volumele care fac parte din proiectele *Imago Romaniae* și *Capodopere 2019*, care reunesc piese prezentate pe site-uri respective și în ciclul de expoziții *Exponatul lunii*.

MNIR și-a propus să editeze, pe măsura resurselor disponibile, și volume de autor realizate de membrii instituției, în cadrul activității de cercetare științifică, dar din păcate, oferta este una redusă. În cursul anului, mai mulți autori de la Secția de arheologie pre și proto istorică, clasică și medievală au cerut scoaterea din program a lucrărilor cu care s-au angajat și care aveau finanțarea asigurată.

Tot o formă de publicare sistematică a colecțiilor o constituie site-urile noastre *Imago Romaniae* (cu peste 11.000 de imagini de cărți poștale de epocă, fotografiile istorice, gravuri, litografii, hărți și planuri), *Marele Război* (cu peste 1600 de documente prezentate), *Muzeul Virtual*, *Comunismul în România*, *Oameni*, *Iocuri și comori*, *Galeria de portrete*, *3D – Icons*.

Pe lângă editarea cataloagelor de expoziție și colecție, MNIR a continuat publicarea volumelor periodicele sale deja consacrate: *Muzeul Național*, *Cercetări Arheologice* și *Cercetări Numismatice*, care reunesc studii și articole științifice de un înalt standard, destul de frecvent redactate în limbi de circulație internațională.

Publicațiile editate de MNIR în 2018 se remarcă nu numai prin calitatea și accesibilitatea informațiilor, dar și prin aspectul graficii și execuției tipografice, putând să concureze, sub acest aspect, cu multe dintre producțiile muzeelor importante din Europa. În plus, în politica editorială am urmărit să le facem accesibile publicului larg printr-un preț cât mai rezonabil, dar și prin posibilitatea de a fi cumpărate nu numai de la standul MNIR sau ale muzeelor partenere, dar și de platforma Magazinului virtual al instituției.

MNIR este implicat în operațiuni de schimburi de publicații cu muzee, institute de cercetare și universități din țară și străinătate.

Dau în continuare lista publicațiile pe hârtie editate de MNIR în 2018:

Cataloage de expoziție:

1. *Basarabia – 100 de ani de la Unirea cu România*, București, 2018
2. *Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie*, București, 2018
3. *Mircea cel Bătrân - 600*, Editura Istros, 2018
4. *Mareșalii României Mari*, București, 2018
5. *Semper Uniti. Centenarul desăvârșirii unității naționale*, București, 2018

Cataloage de colecție:

1. *Regimentul 37 Infanterie*, București, 2018
2. *Orașele Unirii*, București, 2018
3. *100 de români care au făcut istorie*, București, 2018
4. *Conducătorii României Mari. Șefi de stat și de guvern*, București, 2018
5. *Monumente de for public din România. O istorie în imagini*, București, 2018 (în cadrul proiectului Imago Romaniae; volum bilingv)
6. *Capodopere din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României 2018*, București, 2018 (în cadrul proiectului 2019 Capodopere din patrimoniul cultural național; volum bilingv)
7. Tudor Martin și Manuela Ion, *Marea Unire. Povestea ei ilustrată în medalii și plachete*, 2018
8. Cornel Ilie, *Un tablou pentru tovarășu'. Pictura, Ceaușescu și cultul personalității*, București, 2018
9. Corina Borș, *Meșteșug și prestigiu. Depozitele de obiecte de bronz și fier de la Tărtăria – Podu Tărtăriei vest (I). Catalog de colecție*, 2018
10. Ernest Oberländer-Târnoveanu, *Tezaur monetare bizantine din colecția Muzeului Național de Istorie a României*, volumul II, București, 2018

Lucrări științifice de autor:

1. Ginel Lazăr, *Civilizația Asăneștilor*, Iași, 2018

Ediții anastatice:

1. *Ediția anastatică a Tetraevanghelul cuviosului Nicodim de la Tismana* (Ginel Lazăr)

Periodice științifice:

- a) *Anuarul „Muzeul Național”*, volumul XXX.
- b) *Cercetări Numismatice*, volumul XXI-XXII.
- c) *Cercetări Numismatice*, volumul XXIII-XXIV.
- d) *Cercetări Arheologice*, volumul XIX.

Pe lângă aceste publicații, în 2018, MNIR a editat și seturi de cărți poștale cu reproduceri ale unor piese importante din patrimoniul său, pliante, afișe, fly-ere și alte materiale necesare popularizării expozițiilor și colecțiilor.

În anul 2018, specialiștii de la MNIR au publicat un număr de **73** articole și studii în periodice din țară și străinătate.

I) Evenimente culturale găzduite de MNIR:

MNIR s-a manifestat în continuare ca un spațiu cultural viu, dinamic, deschis spre dialog al creatorilor, ca un loc de experimentare și afirmare al tinerilor artiști. În cursul anului 2018 au avut loc **12** evenimente culturale, altele decât vernisaje de

expoziții sau conferințe publice (amintite deja), la sediul MNIR. Este vorba de concerte, proiecții de filme (inclusiv o premieră națională), spectacole de teatru, lansări de carte și conferințe de presă, la care au reunit **4643** participanți.

Continuând deja o tradiție mai veche, în 2018, MNIR a fost scena pe care s-a prezentat piesa de teatru *Marea Rușine* (de Alina Șerban), care tratează problema sclaviei romilor în societatea medievală și modernă timpurie românească. Spectacolul a avut loc cu ocazia conferinței internaționale *Romii: contribuții la dezvoltarea statului roman*.

În 2018, MNIR a găzduit trei concerte și recitaluri:

1. Concertul *O sută de ani de muzică lăutărească* susținut de trupa Mahala Rai Banda (organizat cu ocazia conferinței internaționale *Romii: contribuții la dezvoltarea statului român*).
2. *Recitalul de pian susținut de elevii ai Avenor College și Music Academy*.
3. Concertul *Muzică și istorie pentru viață* (acțiune umanitară pentru strângere de fonduri pentru tratamentul lui Mihai Ducman).

Concertele și recitalurile au avut loc în spațiul Sălii Columnei lui Traian, un loc cu calitate acustică și simbolice excepționale.

MNIR a găzduit în 2018 o proiecție de film. Este vorba de premiera publică a filmului *Cartea de Aur a Centenarului* (scenariul Bogdan Bucur, regia Titus Scurt), consacrat epopeei constituirii statului național unitar al românilor. Evenimentul a avut loc într-o zi simbolică, pe 28 noiembrie cu ocazia vernisării expoziției *Semper Uniti – Centenarul desăvârșirii unității naționale a românilor*.

În perioada ianuarie-septembrie 2018, pe perioada cât a fost deschisă expoziția *România în Marele Război*, publicul a putut viziona filmul *Colina 789: ultima redută* al lui Nicholas Dimancescu.

În 2018 au avut loc două lansări de carte la MNIR:

1. I. C. Opreș și Al. Rațiu, *Capidava II. Building C1 – Contributions to the History of annona militaris in the 6th century*.
2. Rupert Butler, Martin J. Dougherty, Michael E. Haskew, Christer Jorgensen, Chris Mann și Chris McNab, *„Mari Bătălii – al Doilea Război Mondial”*, (ed. Nomina, 2018).

În cursul anului 2018, MNIR a organizat 5 conferințe de presă, consacrate unor evenimente excepționale, cum ar fi primirea unor donații extrem de valoroase sau de repatrierea unor bunuri de patrimoniu exportate ilegal:

1. Conferință de presă prilejuită de primirea, prin donație, a unei piese excepționale – Gravură de mari dimensiuni reprezentând Columna lui Traian, realizată în atelierul marelui arhitect și gravor italian Giovanni Battista Piranesi, în anii 1770. Donația a fost făcută de Doamna Netuța Matasă, cetățean american, în numele familiei prof. Claude G. Matasă, fiind mijlocită de Domnul Stelian Pleșoiu.
2. Conferință de presă prilejuită de primirea unor bunuri culturale de patrimoniu cu valoarea excepțională aparținând României – peste 500 de monede și 18 obiecte de podoabă dacice din argint. Este vorba despre monede de argint din secolele II a. C. – III p. C. și un tezaur de bijuterii dacice de argint de o mare finețe artistică, datând din secolul I p. C. recuperate prin cooperarea internațională judiciară dintre România și Austria, la care au participat și experți de la MNIR.
3. Conferință de presă prilejuită de primirea prin donație a 27 de documente privind istoria și Unirea Basarabiei cu Vechiul Regat, care au aparținut marelui istoric Nicolae Iorga, fiind salvate de familia lui. Documentele au fost donate de domnul prof. Dr. Andrei Pippidi.
4. Conferință de presă *Însemnele Premiului Nobel aparținând doctorului George Emil Palade*. Prof. dr. George Palade a fost prima persoană de origine română

căreia i s-a decernat Premiul Nobel. Fiul său, Philip Palade, cu acordul familiei, a contactat MNIR pentru a perfecta actul de donație a medaliei și diplomei Premiului Nobel. Donația Palade este cea mai valoroasă donație primită de vreoa instituție muzeală din România în ultimii 30 de ani.

5. Conferință de presă prilejuită de decizia Curții de Apel referitoare la anularea procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică „Noul MNIR”. La sfârșitul anului 2018, Curtea de Apel București a consacrat legalitatea anulării de către MNIR a rezultatul concursului internațional de soluții de arhitectură, care a fost profund viciat de OAR. Prin această decizie a instanței se redeschide posibilitatea reluării procesului de refacere a clădirii MNIR.

m) Colaborarea cu alte muzee, colecții publice alte instituții, diseminarea bunelor practici profesionale în domeniul muzeografiei și protecției patrimoniului:

În 2018, MNIR a continuat și politica de colaborare cu alte instituții publice de cultură în vederea organizării în comun a unor evenimente culturale majore. Principalii noștri parteneri au fost MNIT, MNBrukenthal, MNAR, MBucovinei, CMCurtea Domnească, CMNMoldova, MLiteraturii, MINAC, ICEMTulcea, CMNeamț, MJIMureș, MJIArahova, MNSecuiesc, MCDR, MNAC, MȚării Crișurilor, MBanatului, MJSatu Mare, MJArgeș, MJTeoharie Antonescu, MJITeleorman, MJIPaul Păltânea, MCivilizației Gumelnița, MOltenei, MJIBuzău, MJIlulian Antonescu, MJIStefan cel Mare, Mvasile Pârvan, MBrăilei Carol I, MDunării de Jos; Arniepiscopia Romano-Catolică de București, Consistoriul Bisericii Evanghelice.

Anul acesta, MNIR a pus bazele unor parteneriate extrem de utile cu Muzeul Național de Arheologie din Lisabona, Mora Ferenc din Szeged. În 2018, au fost purtate discuții cu Muzeul Național de Istorie a Moldovei din Chișinău și Arhivele Naționale ale Republicii Moldova.

Foarte fructuoase au fost colaborările cu ICR, precum și cu filialele sale de la Lisabona, Bruxelles, Roma, Veneția, Londra, Paris, Istanbul, precum și cu ambasadele României din Ungaria, Portugalia și Olanda.

În 2018 MNIR a încheiat acorduri de parteneriat cu Secretariatul General al Guvernului și Ministerul pentru Românii de pretutindeni și a menținut o strânsă legătură cu Direcția pentru relații culturale a MAE.

MNIR joacă un rol important în diseminarea bunelor practici profesionale în rândul muzeografilor, restauratorilor și conservatorilor din România. Depozitele și laboratoarele sale au fost vizitate de 60 de cursanți ai cursurilor de formare și perfecționare organizate de INCFC.

MNIR cooperează îndeaproape cu Parchetul de pe Înalta Curte de Justiție și Casație, cu Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia și IGPR în eforturile de a combate traficul ilicit de bunuri culturale și recuperarea patrimoniului românesc exportat ilegal.

Instituția noastră a fost vizitată de numeroase personalități politice și culturale străine în 2018, miniștri ai afacerilor externe și ai culturii.

B) 1 adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității:

Întreaga activitate a MNIR are în vedere principalele obiective înscrise în *Strategia pentru Cultură și Patrimoniu Cultural 2016-2020*, elaborată de MCIN.

Una dintre axele esențiale din acest document programatic care își găsește o reflectare plenară în programul managerial este valorificarea resurselor culturale ale patrimoniului instituției. Scopul manifest al ofertei culturale a MNIR, atât în 2018, cât

și în anii următori vizează dezvoltarea publicului prin cultură, diversificarea ofertei care să țină seama de interesul particular al diverselor categorii de beneficiari, inclusiv al publicului din spațiul digital (virtual).

MNIR este puternic angajat în creșterea prezenței operatorilor culturali români la nivel internațional, promovând constant și la înalte standarde profesionale valorile culturale ale țării.

MNIR a fost activ implicat în pregătirea Sezonului Cultural Româno-Francez, a participării României la Festivalul Europalia de la Bruxelles (2019) și a Programului Centenar, obiective majore asumate de MCIN.

Vom ilustra, cu câteva exemple, adecvarea activității profesionale a MNIR în 2018, la principiile enunțate.

Condiționalitățile impuse de gradul inadecvat al funcționalității celei mai mari părți a clădirii în care se află sediul MNIR, respectiv, faptului că aceasta nu mai corespunde necesităților unui muzeu, ne-au impus un management adecvat misiunii și strategiei de realizare a obiectivelor asumate prin contractul de management.

Dacă ținem seama de numărul mare, calitatea și diversitatea tematicilor expozițiilor realizate la sediul propriu și la cel al instituțiilor partenere din țară și străinătate, dacă ținem seama de numărul mare și originalitatea proiectelor expoziționale virtuale realizate în 2018, dacă ținem seama de numărul beneficiarilor programelor și proiectelor muzeografice materializate, atunci putem spune că am adecvat, în mare măsură, activitatea managerială la realitățile funcționale ale instituției, misiunii ei și resurselor disponibile.

În perioada analizată, MNIR a vernisat **17** expoziții cu obiecte bi și tridimensionale la sediul său, ceea ce reprezintă o medie de 1,42 vernisaje/lună. Aceste cifre scot în evidență intensitatea angajării profesionale a acelor membri ai MNIR care au participat la realizarea expozițiilor, dintre care unele pot fi definite ca fiind posibile de organizat, doar odată la câteva decenii. În această categorie aș menționa: *Semper Uniti. Centenarul desăvârșirii unității naționale, Ștefan cel Mare. Din istorie în veșnicie, Imago Romaniae. Terra Christiana sau Mircea cel Bătrân 600.*

Expozițiile deschise de MNIR la sediul său, în 2018, au fost văzute de **57.764 vizitatori**, dintre care **52.564 vizitatori** cu plată și **5.200** gratis. Indicele de ocupare a spațiilor expoziționale care mai sunt, încă, disponibile în sediul MNIR a fost de 100%.

Dincolo de caracterul foarte intensiv al programului expozițional desfășurat la sediul MNIR, pus în operă prin contractul de management, o altă direcție majoră a acestui mandat a fost organizarea de evenimente expoziționale la sediul unor instituții partenere din țară și străinătate. În acest sens, în 2018 au fost vernisate **19 expoziții** organizate de MNIR la muzee din țară sau străinătate, sau la sediul unor instituții care nu fac parte din sistemul muzeal, din România sau străinătate. Aceasta înseamnă o medie de 1,58 vernisaje/lună. Ca și în cazul unor mari expoziții vernisate la București, o serie de expoziții deschise în țară sau străinătate, cum ar fi: *Aurul și argintul antic al României, Ștefan cel Mare Din istorie în veșnicie și Mircea cel Bătrân 600* vor constitui adevărate repere în activitatea muzeografiei românești pe plan intern și internațional. Aceste expoziții au fost vizitate, până la redactarea acestui raport, de peste **525.341 persoane**. Prin reflectarea lor în presa națională și locală, precum și în cea străină, impactul acestor manifestări organizate de MNIR în afara sediului său este cu mult mai mare decât ar rezulta din contabilizarea strictă a cifrelor, contribuind, decisiv, la afirmarea noului *brand* al MNIR ca o instituție de importanță și relevanță națională, ca un promotor activ al cooperării culturale internaționale și a unei imagini pozitive a României și zestrei ei istorice.

Per ansamblu, în anul 2018, manifestările expoziționale organizate de MNIR la sediul său sau la cel al instituțiilor partenere din țară și străinătate se ridică la **583.105 persoane**.

Prezența dinamică a MNIR în mediul virtual, în anul 2018, constituie cel de al treilea pilon prin care mandatul managerial pe care mi l-am asumat a încercat să se adecveze tot mai bine la obiectivul lărgirii accesului publicului la activitățile și patrimoniul instituției și, pe această cale, la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității. Cele 9 mari proiecte de valorificare digitală a patrimoniului MNIR, lansate și dezvoltate în anii 2012-2018, oferă navigatorilor în mediul virtual un acces nu numai la bogăția și diversitatea colecțiilor instituției, dar și a la expozițiile realizate, dar care s-au închis deja, indiferent de locul unde domiciliază.

Cu un număr de **vizitatori unici de 121.975**, în doar câțiva ani de la inițierea lor, sprijinite corespunzător cu resurse umane și financiare, aceste expoziții digitale constituie fereastra prin care activitatea MNIR și patrimoniul său vor rămâne vizibile publicului virtual de pretutindeni și în etapa în care instituția va fi închisă pentru marile lucrări de consolidare, restaurare și reamenajare a *noului MNIR*.

Incluzând în cifrele statistice ai beneficiarilor MNIR, din în 2018 și vizitatorii din mediul virtual, cifra tuturor celor care au avut acces la serviciile culturale ale instituției se ridică la 705.150 persoane.

Dacă ținem cont că accesul neîngrădit la cultură este un drept constituțional și că toate programele partidelor politice și a Guvernelor românești post-1989 au afirmat acest lucru, dacă luăm în considerație faptul că toate programele ministrilor culturii au pus accentul pe extinderea cooperării culturale a României, atunci putem considera că activitatea managerială la acest capitol a fost întrutotul adecvată „la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității”.

B) 2. orientarea activității profesionale către beneficiari:

Cele mai multe date privind această întrebare sunt deja incluse în prezentarea de la paragraful B. 1. Cei care cunosc activitatea MNIR în perioada de după 2010, pot constata o schimbare radicală a paradigmei în care au fost reasezate obiectivele strategice ale instituției. Această orientare a continuat și s-a accentuat în 2018. Este vorba de o întoarcere cu fața spre public a MNIR, public care este atât finanțatorul și beneficiarul și, în ultimă instanță, și unica sursă legitimă de judecător a sensului existenței și menirii instituțiilor muzeale vii.

Activitățile legate de public, de la oferta de evenimente culturale, la modalitatea de prezentare a lor, ambientul spațiilor în care se desfășurau activitățile, comunicarea dintre MNIR, media și beneficiari, dar și maniera în care trebuiau să fie primiți și tratați vizitatorii au constituit una dintre schimbările solicitate/explicate/impuse colaboratorilor care veneau în contact, direct sau indirect cu publicul.

Noțiunea de „public al nostru” a fost extinsă de la vizitatorii care intrau în muzeu, la cei care intrau în expozițiile organizate la sediile altor instituții, la cei care accesau site-urile MNIR, inclusiv la cei care ne adresau solicitări sau ne făceau observații sau sugestii. În noțiunea de beneficiari ai activităților culturale, științifice sau de coeziune socială întreprinse de MNIR au fost incluși și specialiștii din celelalte muzee, institute de cercetări, membrii ai unor ONG-uri.

Prin obiectivele programului de management pe care l-am aplicat și în noul mandat început în 2017, am urmărit câștigarea de către MNIR și fidelizarea unui segment cât mai mare din publicul care frecventează muzeele românești, de transformare a instituției într-un catalizator al energiilor colegilor de breaslă în vederea demarării unui proces de înnoire a muzeelor care să ofere o nouă viziune pentru public și o protecție mai eficientă a patrimoniului.

Managerul MNIR a avut numeroase contacte cu ambasadori acreditați în România, între care cei ai SUA, Germaniei, Franței, Marii Britanii, Japoniei, Sfântului

Scaun, R. Moldova, Rusiei, Austriei, Poloniei, Cehiei, Slovaciei, Croației, Kuweitului și Sudanului, dar și cu directorii centrelor culturale ale Franței, Italiei, Poloniei și Austriei, în care s-a discutat despre posibilitatea organizării unor evenimente culturale majore de către instituția noastră în țările respective, în special în contextul Centenarului desăvârșirii Unității Naționale a României și a Președinției românești a Comisiei Europene.

S-au realizat parteneriate cu numeroase muzee din țară și R. Moldova pentru organizarea în comun a unor evenimente culturale majore.

B) 3. analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse:

Rezultatul politicii intense de comunicare în spațiul public românesc, în ceea ce privește situația reală a MNIR, poate fi considerată ca fiind una de succes. Media și prin ea, opinia publică au fost informate despre starea clădirii în care funcționează MNIR și rezultatele concursului internațional de soluții de arhitectură *Noul MNIR*.

Un alt obiectiv major, acela de consolidare a imaginii publice a instituției, de creare a unui nou brand MNIR, ca o instituție dinamică, deschisă spre public, inovatoare a fost, în mare măsură, realizat și el. Politica ambițioasă de impunere a MNIR pe piața de oferte expoziționale a dat roade nu numai la nivelul Capitalei, de unde provenea, în mod tradițional, contingentul cel mai important al vizitatorilor săi, dar și în provincie, unde instituția a prezentat expoziții de mare amploare, cu piese excepționale din patrimoniul național al României, fapt fără precedent în anele muzeografiei românești.

Și în anul 2018, MNIR a reușit conceperea și punerea în practică a unui număr de mari evenimente expoziționale, materializate printr-o largă cooperare cu muzeele din România dar și cu importante muzee străine din Ungaria, Franța, Belgia, China, Spania, Marea Britanie, Olanda și Italia. Prin succesul acestor proiecte, MNIR a devenit un factor de coagulare a eforturilor și resurselor muzeelor din România pentru realizarea unor demersuri culturale de amploare, care se pot constitui în adevărate cărți de vizită ale muzeografiei noastre contemporane.

O parte importantă a politicii de deschidere a MNIR spre societate, pe care a propus-o programul de management pentru în 2018, l-a reprezentat lansarea și dezvoltarea unor mari proiecte de expoziții virtuale. Creșterea spectaculoasă a numărului de vizitatori unici de la **700** (la 31.12.2012) la **121.975** (în decembrie 2018), în numai circa șase ani de activitate, este un indiciu al uriașei disponibilități pentru cunoașterea patrimoniului MNIR care există la publicul de pe Internet.

Pentru digitalizarea expozițiilor s-a cheltuit în 2018 suma de **20.000 lei**.

În ciuda situației economice destul de complicate din anul 2018, MNIR a avut o politică editorială activă, axată mai ales pe publicarea de cataloage de expoziție și de colecție, ca și a periodicelor sale tradiționale. Conținutul științific, calitatea grafică și faptul că multe au texte bilingve contribuie la consolidarea imaginii reînnoite a MNIR în comunitatea muzeală românească și străină și în rândul publicului. Pentru tipărituri s-au alocat **60.000 lei**.

Cea de a doua componentă majoră a programului managerial din 2018 privește îmbunătățirea condițiilor de păstrare și securitate a patrimoniului MNIR, ca și a evidenței acestuia. În acest scop, în 2018 au fost achiziționat și instalat mobilier pentru depozite în valoare de **298.143,73 lei**. Suma a fost folosită cu predilecție pentru organizarea depozitelor și spațiilor necesare preluării Colecției Filatelice a Statului, care a fost adusă la MNIR de la BNR, în luna august. Spațiile sunt

climatizate, cu un înalt grad de securizare și oferă condiții optime pentru păstrarea acestei uriașe colecții numărând peste **15.000.000 piese**.

De asemenea, a fost continuat procesul de ambalare a patrimoniului în vederea relocării sale în spații conforme și sigure, pe perioada când sediul MNIR va intra în lucrări de consolidare, restaurare și refuncționalizare muzeală. În acest sens s-au achiziționat ambalaje personalizate pentru depozitare și transport, precum materiale necesare ambalării pieselor în valoare de **27.774,60 lei**.

Pentru activitatea laboratoarelor de restaurare, pentru dotare cu aparatură și ustensile, precum și pentru materiale și reactivi sau cheltuit **36.635 lei**.

De asemenea, s-au alocat **45.068 lei** pentru restaurarea unor tablouri și fresce din colecția MNIR.

Nu mai puțin consumatoare de timp și resurse au fost activitățile de mentinere în funcțiune sau aducere la conformitate a instalațiilor de forță, sistemului de climatizare, precum și de igienizare, deratizare și dezinsecție a spațiilor interioare ale MNIR, precum și a curții sale, de înlăturarea surselor de accidente grave pentru personal sau trecătorii de pe străzile adiacente pe care le pune acoperișul sediului MNIR. În 2018 au fost efectuate reparații ale acoperișului, ale centralei termice, ale rețelei de apă și canalizare, de climatizare, s-a instalat un sistem de degivrare pe fațada dinspre str. Poștei, precum și de semnalizare a căilor de evacuare în situații de urgență, operațiuni care au însumat **305.183,69 lei**.

Toate aceste acțiuni au fost parte a programul managerial menit să aducă MNIR într-o stare de funcționare cât mai aproape de normele specifice activităților muzeale și să-l pregătească pentru momentul în care vor trebui declanșate operațiunile de pregătire a relocării colecțiilor.

C) Organizarea, funcționarea instituției și propuneri de restructurare și/sau de reorganizare, pentru mai buna funcționare, după caz:

1. măsuri de organizare internă:

1. Ultima reorganizare a MNIR a intervenit la sfârșitul anului 2014, în urma includerii fostului Muzeu Național Filatelic ca o secție a MNIR. Cu această ocazie, Regulamentul de organizare și funcționare și statul de funcții al MNIR au fost modificate, fiind aprobate prin **OMC nr. 2614/12.09.2014**. În consecință, din 2014, instituția a funcționat cu un număr de **155** posturi, dintre care **14** posturi de conducere și **141** posturi de execuție.

În acest moment, MNIR funcționează cu un număr de **155** posturi și o structură organizatorică coordonată de **1** manager, **2** directori adjuncți, **1** contabil șef, **9** șefi de secție, **1** șef de serviciu, **1** șef de birou. Potrivit structurii organizatorice în vigoare, în cadrul MNIR activează și **10 secții și servicii** funcționale, după cum urmează: 1. Secția de Arheologie Pre și Protoistorică, Clasică, Medievală și Preventivă. 2. Secția de Istorie Medievală, Modernă și Contemporană. 3. Secția Cabinetul Numismatic și Tezaurul Istoric. 4. Muzeul Național Filatelic. 5. Secția Relații Publice. 6. Secția patrimoniu, 7. Investigații Fizica-Chimice și Biologice. 8. Laboratorul de Restaurare. 9. Serviciul Financiar-Contabil și Casierie. 10. Serviciul Tehnico-Administrativ, precum și **7** compartimente: 1. Juridic. 2. Secretariat. 3. Achiziții Publice. 4. Resurse Umane și Salarizare. 5. Audit Public Intern. 6. de Prevenire a Incendiilor și Protecție a Muncii. 7. Informatică.

2. propuneri privind modificarea reglementărilor interne:

Prin noul ROF se prevede coordonarea secțiilor Arheologie, Istorie medie, modernă și contemporană și Cabinet Numismatic și Tezaur Istoric direct de către managerul instituției în vederea îmbunătățirii activităților legate de evidența patrimoniului, pregătirea expozițiilor permanente ale Noului MNIR și a diversificării ofertei expoziționale a MNIR. Managerul va mai coordona și compartimentele *Juridic, Audit intern, Secretariat și Proiecte și Programe* (nou creat).

Directorul adjunct pentru probleme de patrimoniu va coordona și compartimentele *IT, Organizarea de Expoziții și Publicații și Arhiva Generală* (nou înființate).

Se va înființa postul de director tehnico-administrativ, care va coordona pe lângă Serviciul cu același nume și compartimentul *de Combatere a Dezastrelor, de Prevenire a Incendiilor și Protecție a Muncii*. Crearea noii funcții este absolut necesară având în vedere complexitatea activităților legate de menținerea în stare de funcționare a instalațiilor și spațiilor MNIR, precum și în vederea pregătirii reluării procesului de achiziție publică a proiectării Noului MNIR.

Pe lângă Compartimentul *Financiar-Contabil*, contabilul șef al MNIR va mai coordona și compartimentele *Achiziții Publice și Resurse Umane și Salarizare*.

În vederea pregătirii noii expoziții permanente a MNIR în cadrul Secției de *Istorie medie, modernă și contemporană* s-a prevăzut crearea a trei noi compartimente: *Pentru Istoria Românilor din Afara Granițelor, Pentru Istoria Copilăriei și Cartografie Istorică* (nou înființate).

Sistemul de control managerial intern al MNIR este conceput să permită conducerii să dispună de mijloacele adecvate pentru a coordona funcționarea instituției, atât pe ansamblul ei, cât și în cazul fiecărei activități sau operațiuni în parte, pentru realizarea obiectivelor din programul de management.

În cursul anului 2018 au fost cerute, în cadrul mecanismelor de control managerial intern elaborarea unui număr de 4 proceduri noi, în vederea reglementării desfășurării activităților specifice. În același timp, prin O.S.G.G. nr. 600/2018 au fost eliminate 18 proceduri vechi.

În 2018, în cadrul MNIR sunt în vigoare 108 proceduri, dintre care 23 proceduri de sistem (PS) și 93 proceduri operaționale (PO).

În aceeași perioadă au fost emise **348** decizii, dintre care **99** se referă la gestiunea și evidența patrimoniului.

3. sinteza activității organismelor colegiale de conducere:

În conformitate cu dispozițiile legale și ROF MNIR – aprobat prin OMC nr. 2617/12.09.2014, la nivelul instituției sunt organizate și funcționează două organisme colective menite să sprijine managerul în procesul de luare a deciziilor, și anume:

- Consiliul Administrativ, cu rol deliberativ;
- Consiliul Științific, cu rol consultativ.

În 2018, Consiliul de Administrație s-a întrunit de **12** ori. În principal, ședințele Consiliului Administrativ au fost dedicate dezbaterii următoarelor subiecte:

- Aprobarea proiectelor anuale de buget, precum și a propunerilor, înaintate MCIN, privind rectificarea bugetului MNIR;
- Aprobarea listei de achiziții publice;

- Organizarea de expoziții și alte evenimente culturale majore și unor probleme legate de activitatea muzeografică;
- Promovări, angajări, prelungiri de contracte, deplasări în străinătate pe termene mai lungi, concedii fără plată etc.;
- Aplicarea reglementărilor legale nou intrate în vigoare;
- Probleme legate de evidența și conservarea patrimoniului;
- Aprobării executării unor lucrări de reparații și amenajări.

În 2018 au fost necesare **45** delegări de competență de către managerul instituției, datorită unor deplasări în țară sau străinătate, a unor obligații protocolare sau a efectuării concediului de odihnă.

La sfârșitul anului 2017, MCIN a aprobat componența noului Consiliu Științific al MNIR compus din:

- o Prof. dr. Ionel Căndea, membru corespondent al Academiei Române
- o Conf. Dr. Ioana Feodorov-Căndea, Cercetător șt. I la Institutul de Studii Sud-Est Europene.
- o Dr. Narcis Dorin Ion, Directorul general al Muzeului Național Peleş
- o Dr. Emanuel Petac, Șeful Cabinetului Numismatica al Bibliotecii Academiei Române
- o Dr. Ernest Oberländer-Târnoveanu, Directorul General al MNIR

În 2018, Consiliul Științific s-a întrunit de două ori pentru a analiza și aviza proiectele expoziționale, editoriale și de cercetare științifică.

4. dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare):

Fluctuația personalului:

Organigrama de la 1.01.2018 cuprindea **155** posturi, din care **14** de conducere și **141** de execuție. Dintre acestea la sfârșitul anului 2018 erau ocupate – **125** posturi.

Încetări ale contractelor de muncă: **16** persoane, după cum urmează:

- 3** persoane prin pensionare
- 1** persoană pentru expirarea termenului CIM
- 11** persoane prin demisie
- 1** persoană prin notificare scrisă în perioada de probă

Concursuri pentru ocuparea posturilor vacante: **11** posturi vacante scoase la concurs, toate de execuție, s-au finalizat prin angajarea a **7** persoane.

Evaluarea și promovarea personalului:

Evaluarea performanțelor profesionale individuale anuale pentru activitatea desfășurată în perioada 31.03.2017-1.04.2017 s-a făcut în perioada 1-30 aprilie 2018, conform *Regulamentului privind evaluarea performanțelor profesionale individuale ale personalului contractual din aparatul propriu al MCIN*, precum și din cadrul unităților care funcționează în subordinea ori în coordonarea acestuia, aprobat prin HG 286/2011. În această perioadă au fost evaluați toți salariații care au desfășurat activitate cel puțin 6 luni.

În urma analizei rezultatelor evaluării performanțelor profesionale individuale anuale, în anul 2018 - semestrul II, s-au stabilit un număr de **14** persoane întruneau condițiile pentru a fi promovate, dintre care au promovat toate cele **14**.

În perioada de raportare 1.01.2018- 31.12.2018, managerul MNIR nu a putut aplica sancțiuni disciplinare salariaților, datorită faptului că în Comisia de Disciplină

nu s-a realizat consensul necesar sancționării angajaților care au încălcat ROI. O singură persoană a fost sancționată cu avertisment scris.

În cursul anului 2018, un număr de **29** membri ai personalului MNIR au participat la stagii de perfecționare și cursuri de calificare. Managerul instituției a urmat și absolvit un curs de management organizat de INCFC.

5. măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizare ale spațiilor:

Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției:

Datorită marilor vulnerabilități pe care le prezenta activitatea de gestionare a patrimoniului la MNIR, una dintre prioritățile mandatului meu privește restructurarea și eficientizarea acestei funcții esențiale a oricărei instituții muzeale, aducerea acestei activități cât mai aproape de standardele europene. Activitatea de îmbunătățire a sistemului de evidență a patrimoniului a MNIR, ca și aceea de îmbogățire a acestuia fac obiectul programelor *Index* și *Patrimonium* din noul program de management.

Programul *Index* urmărește actualizarea și finalizarea evidenței gestionare și științifice a patrimoniului cultural mobil, îmbunătățirea funcționalității și fiabilității bazei de date a MNIR, realizarea unei baze de date pentru imagini, precum și a implementării unui protocol pentru păstrarea unor copii de siguranță ale bazelor de date la o instituție specializată. De asemenea, își propune să impulsioneze operațiune de *clasarea* și *reevaluarea* a patrimoniului. În acest sens, în 2018, au fost alocați **46.800 lei** pentru creșterea fiabilității bazei de date a MNIR, precum și **33.600 lei**, destinată dezvoltării bazei de date de imagini a MNIR.

Programul *Patrimonium* urmărește îmbogățirea și completarea colecțiilor MNIR prin cercetări arheologice, cercetări în arhive, colecții publice și private, în vederea realizării noii expoziții permanente și a expozițiilor temporare. În 2018 au fost alocați **224.475,85 lei** pentru achiziții de patrimoniu și **415.302,17 lei** pentru finanțarea cercetărilor arheologice. Trebuie menționat faptul că MNIR a alocat cercetărilor arheologice proprii (17 arheologi) echivalentul a **41,53%** din suma alocată, la nivelul întregii țări, de către MCIN.

În 2018, au fost adoptate numeroase măsuri pentru reglementarea procesului de evidență al patrimoniului, a regimului circulației interne a bunurilor și a procedurilor privind împrumutul către terțe instituții, de îmbunătățire a condițiilor de conservare și a securității depozitelor, de creștere a patrimoniului prin achiziții, donații, de inventariere sistematică a descoperirilor rezultate din cercetările arheologice proprii, precum și din recuperarea unor bunuri sustrase din siturile arheologice și exportate ilegal.

Au fost digitizate **100.000** pagini de documente și manuscrise medievale din colecția MNIR, tipărituri vechi, hărți, presa datând de la sfârșitul secolului al XIX-lea și primul sfert al secolului al XX-lea, precum și o parte a fondului de fotografii istorice, precum și **100** piese arheologice și numismatice de valoare excepțională (scanate 3D), prin programul *Digi* (pentru care s-au alocat **181.525 lei**).

\$Au fost realizate **11.033** fotografii documentare ale unor piese arheologice, numismatice, obiecte medievale și moderne, în vederea completării documentelor de evidență.

A fost continuată acțiunea de organizare și mobilare a unor depozite, instalate în foste săli de expoziție și de asigurare a materialelor necesare ambalării pieselor. De asemenea, au fost luate măsuri pentru buna funcționare a laboratoarelor de restaurare și investigații fizico-chimice și biologice prin dotări cu aparatură, instrumentar și materiale necesare.

Creșterea patrimoniului

În cursul anului 2018, patrimoniul MNIR a crescut cu 4011 piese, dintre care:

- a) 2560 piese prin achiziții (în valoarea de 227.475,85 lei)
- b) 30 piese prin donații
- c) 921 piese prin inventarierea unor descoperiri arheologice, mai vechi, care nu fuseseră declarate și înregistrate
- d) 756 piese, prin recuperarea unor obiecte arheologice și numismatice sustrate din situri arheologice și exportate ilegal.

Trebuie să remarcăm faptul că în 2018, colecția MNIR s-a îmbogățit prin donarea unor piese de o valoare excepțională, cum ar fi gravura de mari dimensiuni (cca 3 m) a lui Giovanni Battista Piranesi reprezentând reconstituirea grafică științifică a Columnei lui Traian (realizată în anii 1770). Ea a fost donată de doamna Netuța Matasă, în numele familiei prof. Claude G. Matasă.

Cea de a doua donație de o valoare extraordinară primită de MNIR în luna mai 2018 este aceea a medaliei de aur și diplomei Premiului Nobel pentru medicină, primite de prof. dr. George Emil Palade în 1974. Ea a fost donată în numele familiei marelui savant de către fiul său Philip Palade.

În luna august, MNIR a primit o altă donație excepțională. Este vorba despre 27 de documente din arhiva Nicolae Iorga, privind procesul de unire a Basarabiei cu România, din iarna-primăvara lui 1918. Multe dintre documente sunt unice în arhivele din România sau Rep. Moldova și poartă adnotările marelui savant și patriot, luptător pentru desăvârșirea unității naționale a românilor. Donația a fost făcută de domnul prof. dr. Andrei Pippidi, nepotul lui Nicolae Iorga.

Primirea unor donații tot mai importante este rodul politicii permanente a managementului MNIR de a încuraja și populariza actul civic de a îmbogăți patrimoniul instituției, dar și rezultatul încrederii publice de care ne bucurăm, ca o instituție devotată interesului public și național.

Clasarea patrimoniului

În 2018, MNIR a înaintat spre clasare, conform prevederilor Legii 182/2000 dosare pentru **493** piese de mare valoare documentară și patrimonială. Dintre acestea, **177 au fost clasate în categoria Tezaur și 313 în categoria fond.**

Reevaluarea patrimoniului:

După preluarea mandatului de manager în iulie 2011, MNIR a trecut la reevaluarea patrimoniului său, în conformitate, nu numai, cu legislația în vigoare, dar și cu recomandările auditărilor Curții de Conturi. Procesul de reevaluare a patrimoniului MNIR, așa cum a fost solicitat și de către auditorii de la Curtea de Conturi, cu prilejul auditării din 2014, s-a intensificat în ultimii doi ani. Până la sfârșitul anului 2018 au fost reevaluate **160.064** piese, valoarea activelor patrimoniale ale MNIR crescând cu **28.059.600,32 lei.**

Amploarea acestei activități desfășurată de MNIR în ultimii ani poate fi înțeleasă dacă parcurgem creșterea valorii soldurilor valorilor patrimoniului înregistrate anual în contabilitatea muzeului:

Sold inițial	Creștere prin achiziții / reevaluări	Sold final
---------------------	---	-------------------

2009	2.894.696	147.974	3.042.670
2010	3.042.670	222.145.633	225.188.303
2011	225.188.303	-3.353.634,10	221.834.669
2012	221.834.669	255.904.877	477.739.546
2013	477.739.546	-776.003	476.963.543
2014	476.963.543	511.879.835	1.039.338.421
2015	1.039.338.421	76.520.213	1.115.858.634
2016	1.115.858.634	103.277.998	1.219.136.632
2017	1.219.136.632	65.770.895,76	1.284.907.527,76
2018	1.284.907.527,76	28.059.600,32	1.312.967.128,08

Se poate, lesne, remarca o creștere de peste **431,5 ori** a valorii inițiale a patrimoniului MNIR în ultimii nouă ani, în condițiile în care nu s-a reușit, decât, reevaluarea a **27,61%** din totalul pieselor aflate în colecție.

Fără îndoială, MNIR este singura instituția muzeală din România care a reușit să pornească și să avanseze cel mai mult în procesul de reevaluare a patrimoniului său, începând din 2011. Această activitate a fost organizată pe baza legislației în vigoare, folosind, aproape exclusiv, resursele umane ale instituției, cu costuri financiare minime. Acest fapt a fost apreciat de controalele Curții de Conturi și a Ministerului Finanțelor Publice.

Măsuri luate pentru îmbunătățiri/refuncționalizare ale spațiilor:

Starea de degradare accentuată în care se află clădirea în care funcționează MNIR (cu acoperișul perforat în mii de locuri), precum și cu instalații vitale învechite (rețeaua de alimentare cu energie, apă și canalizare, încălzire) au impus și impun, în continuare, luarea de măsuri urgente, în ciuda resurselor financiare și umane limitate ale instituției. Rezolvarea lor era o chestiune de maximă responsabilitate, având în vedere riscurile de incendiu sau explozie pe care le reprezentau, ca și pericolul pe care îl constituiau starea acoperișului și a fațadelor pentru personalul propriu, dar și pentru trecătorii care utilizau străzile adiacente muzeului.

Având în vedere condițiile în care se păstra patrimoniul MNIR era necesară și găsirea unui soluții la problema organizării unor depozite, reutilizând fostele spații de expoziție. Nu mai puțin gravă era și cerința igienizării spațiilor interioare (subsoluri, podul) și a curții muzeului.

Într-o stare critică se aflau și laboratoarele de restaurare (unele nefuncționale de peste 10 ani), instalațiile de supraveghere video sau anti-incendiu, care lipseau sau erau depășite fizic și moral.

Toată perioada 2010-2018 a fost marcată de un efort constant de a reface funcționalitatea instituției ca un mare muzeu, lucru care s-a reușit, în cea mai mare măsură.

Puținele spații expoziționale rămase disponibile după 2002-2006 erau total lipsite de sisteme de climatizare și supraveghere, ca și de mobilier funcțional. Din acest motiv reamenajarea spațiilor expoziționale a constituit un obiectiv strategic al primului mandat managerial. Acestea au cunoscut o refacere importantă în anii 2011-2013 când a fost refăcut spațiul expozițional al Tezaurului Istoric, cel din holul central și cele două spații adiacente străzilor Stavropoleos și Franceză. Cel mai amplu proces de reamenajare l-a cunoscut holul central care a fost dotat cu mobilier expozițional modern și fiabil, fiind creat un sistem de climatizare și supraveghere performant. În același timp, a fost creat extins sau modernizat sistemul de supraveghere video pe principalele căi de acces și în spațiile de expunere.

Ulterior a fost reamenajat spațiul expozițional al fostului Muzeu Național Filatelic.

În 2018, în contextul pregătirii MNIR pentru celebrarea Centenarului a fost reorganizat spațiul expozițional din holul mare, creând-se o nouă structură centrală pentru expoziții cu materiale bi și tridimensionale, cu design modern și cu facilități pentru publicul vizitator. Cu acest prilej s-au reamenajat și spațiile de primire și magazinul de suveniruri al muzeului. Investiția făcută în modernizarea și extinderea spațiului expozițional și de primire s-a ridicat la **800.000 lei**.

O altă direcție a vizat organizarea și dotarea spațiilor de depozit. În acest sens, toate spațiile disponibile, care se pretau pentru a fi convertite în depozite au fost amenajate în acest sens, au fost refăcute și extinse sistemele de supraveghere video, de securitate, de climatizare și control al parametrilor microclimatului. În 2018, au fost executate amenajări ale depozitelor pentru colecția filatelică și unele îmbunătățiri în câteva depozite arheologice de tranzit (refacerea instalațiilor de termoficare, iluminat și completarea mobilierului de depozit) pentru care s-au cheltuit **352.470 lei**.

În prezent, nu mai există spații disponibile care pot fi amenajate ca depozite sau pentru expoziții, cu cheltuieli rezonabile și cu garanții de funcționare în condiții de fiabilitate.

În afară de investițiile menționate deja, în 2018, la MNIR nu au fost efectuate decât lucrări de înlăturare a consecințelor unor avarii, de întreținere și conformare a instalațiilor de termoficare și climatizare, precum și de îndepărtare a riscurilor iminente și previzibile pe care le poate pune starea clădirii pentru integritatea și viața personalului, vizitatorilor și trecătorilor pe străzile adiacente.

În anii 2012-2014 au fost refăcute și mobilate corespunzător spațiile destinate și activități cu publicul, dar incidente ulterioare (căderea unor plafoane de rigips) au dus la scoaterea lor din acest segment funcțional.

6. măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată:

În cursul anului 2018 am avut două misiuni de audit economico-financiar din partea Curții de Conturi și MFP. MNIR a avut de pus în aplicare și s-a conformat, în acest sens, recomandărilor auditului Curții de Conturi din 2014 și 2016 și a recomandărilor comisiei de la MFP. În acest sens, s-au pus imediat în aplicare toate recomandările care puteau fi rezolvate imediat, iar altele, care vizează activități pe termen lung, sunt în curs de punere în aplicare.

În 2018 a continuat punerea în aplicare a recomandărilor inspecției ISU, cerută chiar de manager.

D) Situația economico-financiară a instituției:

1. execuția bugetară a perioadei analizate:

- lei -

Indicatori economici	Anul 2018		
	BVC aprobat	Încasări / Plăți	Realizat / BVC aprobat
0	1	2	$3 = 2 / 1 \times 100$
Venituri totale (lei), din	15.995.000	14.274.090	89.24%

care			
sold inițial			
venituri proprii	1.303.000	627.230	48.14%
Suma FEN	0	0	0%
Subvenții	14.692.000	13.646.860	92.89%
Cheltuieli totale (lei), din care	15.686.000	14.274.090	89.24%
cheltuieli de personal	8.390.000	7.664.627	91.36%
bunuri și servicii, <i>din care</i>	7.509.000	6.535.588	87.04%
PROGRAM MINIMAL	2.345.000	2.133.623,10	90.99%
Convenții furnizare servicii (cf. Cod civil)			0%
Contracte pe drepturi de autor			0%
Proiecte FEN			0%
PROIECTE AFCN	0	0	0%
<i>cheltuieli de capital, din care</i>			0%
reparații capitale			0%
Gradul de acoperire din venituri proprii a cheltuielilor instituției (%)			4.40%
Cheltuielile de personal			53.70%
Gradul de creștere a veniturilor proprii în totalul veniturilor			4.40%

În ciuda faptului că OUG 189/2008 prevede negocierea prevederilor financiare dintre autoritate și managerul unei instituții de cultură, în realitate, parametrii programului minimal al unui manager de muzeu oscilează frecvent și imprevizibil, în funcție de alocațiile bugetare ale MCIN, dar și de alți factori aleatorii (rectificările bugetare, promise, dar al căror efect, atunci când ele sunt pozitive, nu mai poate fi aplicat, datorită constrângerilor legate de sistemul achizițiilor publice.

Din fericire, bugetul aprobat al programului minimal a permis alocarea unei mari părți din resursele prevăzute protecției patrimoniului (mobilarea și dotarea depozitelor), achizițiilor de patrimoniu, ca și pentru finanțarea cercetărilor arheologice. De asemenea, a putut fi continuat programul expozițional major, de digitizare a patrimoniului și realizarea de studii asupra publicului MNIR.

2. evoluția valorii indicatorilor de performanță în perioada raportată, conform criteriilor de performanță ale instituției din următorul tabel:

Nr. crt.	Indicatori de performanță*	Perioada evaluată
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri - cheltuieli de capital)/nr. de beneficiari	271,56

2.	Fonduri nerambursabile atrase (lei)	0%
3.	Număr de activități educaționale	79
4.	Număr de evenimente culturale organizate la sediu	58, din care Vernisaje – 34 Concerte – 3 Proiecții de filme – 1 Spectacole teatrale – 1 Lansări de carte – 2 Conferințe și simpozioane științifice – 9 Conferințe de presă – 5 Participare la târguri de carte – 2 Semnări de parteneriate interinstituționale - 1
5.	Număr de apariții media (fără comunicate de presă)	673
6.		5200 (vizitatori la sediu) 30.574 (vizitatori la sediul partenerilor din țară) 333.431 (vizitatori la sediul partenerilor din străinătate) Total 369.205
7.	Număr de beneficiari plătitori	52.564 (vizitatori la sediu) 56.648 (vizitatori la sediul partenerilor din țară) 104.688 (vizitatori la sediul partenerilor din străinătate) Total 213.900
8.	Număr vizitatori unici virtuali	121.975
9.	Număr de expoziții/Frecvența medie lunară 2,83/lună expoziții la sediu, 0,42/lună expoziții proprii la sediul partenerilor din țară și 1/lună la sediul partenerilor din străinătate	17 (la sediu) 5 (la sediul partenerilor din țară) 12 (la sediul partenerilor din străinătate) 1 (colaborare în străinătate) Total

		35
10.	Număr de proiecte/acțiuni culturale	115 (la sediu) 18 (la sediul partenerilor din țară și străinătate) Total - 133
11.	Venituri proprii din activitatea de bază	488.139
12.	Venituri proprii din alte activități	139.091

* Enumerarea indicatorilor de mai sus nu este limitativă. Instituția poate modifica/completa/nuanța indicatorii în funcție de specificități le instituției.

E) Sinteza programelor și a planului de acțiune pentru îndeplinirea obligațiilor asumate prin proiectul de management:

1. Viziune:

Principalul obiectiv al programului de management 2017-2021, vizează consolidarea și restaurarea sediului, precum și redeschiderea expoziției permanente pentru public a MNIR, printr-un proiect de consolidare, restaurare, adaptare a clădirii în care funcționează la cerințele specifice ale unei instituții muzeale contemporane și crearea unor expoziții permanente moderne, adaptate exigențelor publicului din țară și străinătate.

În acest sens, în 2015 a fost pregătit de către specialiști din MNIR, asistați de arhitecți desemnați de OAR, caietul de sarcini al unui concurs internațional de soluții de arhitectură. Acesta avea ca cerință primordială acoperirea curții interioare a muzeului și construirea de trei nivele subterane, amplasate sub curtea interioară. Prin aceasta, ca și prin recuperarea pentru scopuri expoziționale și cultural-educative a tuturor spațiile disponibile pentru acest gen de activități, suprafața utilă a muzeului urma să crească de la cca 34.000 m² la 46.000 m². Punctul nodal al proiectului îl reprezenta acoperirea curții interioare, care nu numai că oferea o mare suprafață pentru expoziții temporare și mari acțiuni culturale (de cca 2000 m²), dar și pentru magazine de suveniruri, librărie, restaurant. În plus, această zonă nodală, ar fi permis accesul independent al vizitatorilor în orice tronson al expoziției permanente sau la biblioteca muzeului, devenită bibliotecă publică.

Din păcate, OAR, care s-a angajat printr-un contract să organizeze din punct de vedere tehnic concursul a falsificat caietul de sarcini în limba engleză, care urma să fie afișat pe site-ul instituției, prin transformarea sintagmei „curte acoperită total”, care apărea în caietul de sarcini în limba română, publicat de MNIR pe SEAP, în „curte acoperită total sau parțial”. Reprezentanții OAR au refuzat să dea explicații asupra motivului acceptării la jurizare a unor proiecte care nu respectau cerințele caietului de sarcini publicat pe SEAP, dar în cele din urmă, cu ocazia unei întâlniri convocată la Ministerul Culturii, unul din membrii juriului, ajuns între timp demnitar în minister, a dezvăluit că între textul românesc și traducerea englezească afișată de site-ul OAR există diferențe, în sensul că aici figura sintagma „curte acoperită total sau parțial”. Imediat, am procedat la anularea concursului, decizie atacată de firma desemnată câștigătoare, cât și de... OAR (!!!) După un proces, în care am câștigat în prima instanță, am ajuns în fața unei decizii a CAB, care ridică semne mari asupra temeiniciei hotărârii. În 2018, am reluat negocierile cu firma câștigătoare, care ca și în 2017, nu a oferit nici o soluție la îndeplinirea cerințelor din caietul de sarcini publicat pe SEAP. În luna iulie 2018, am fost obligat să anulez a doua oară rezultatul concursului de soluții. În cele din urmă, CAB a validat această decizie.

În acest moment, MNIR se află din nou în fața reluării procedurilor de achiziție publică a serviciilor de proiectare a Noului MNIR.

Având în vedere importanța politică și simbolică a muzeelor naționale, suntem conștienți că succesul unui asemenea demers depinde și de asumarea acestuia atât de către MCIN, cât și de Guvern, în ansamblul său. Legat de materializarea sa nu este vorba doar de asigurarea surselor de finanțare, dar și de găsirea unei soluții pentru alocarea unui spațiu în care să fie relocat patrimoniul pe perioada refacerii sediului MNIR, precum și a laboratoarelor și, desigur, a resurselor financiare necesare adaptării acestor spații la funcționalitatea de depozite și laboratoare de restaurare.

Nu este un secret faptul că, în prezent, atât resursele financiare, cât și cele umane alocate MNIR sunt insuficiente pentru un proiect de o asemenea amploare ca *noul MNIR*. Datorită lipsei de decizii la nivelul conducerilor MCIN, pregătirea și derularea operațiunii de relocare a patrimoniului MNIR este, deja, într-o întârziere considerabilă. În plus, dificultățile legale apărute în cursul negocierilor pentru semnarea contractului de proiectare pun sub semnul întrebării graficul întregului proiect, așa cum a fost acesta stabilit cu ocazia lansării concursului internațional de soluții *noul MNIR*.

Cel de al doilea obiectiv important ar trebui să fie asigurarea menținerii treze a prezenței MNIR pe piața culturală internă și internațională, cu o prezență masivă și dinamică în spațiul virtual. Împreună cu conducerea MCIN, managementul MNIR trebuie să găsească o soluție pentru obținerea unui spațiu, în care, instituția să poată să desfășoare activități culturale cu publicul în perioada în care sediul acesteia va fi supus unei ample operațiuni de consolidare, restaurare și adaptare la funcțiile unui muzeu.

1. Misiune:

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare al MNIR (mai departe ROF), misiunea instituției este definită astfel: „*MNIR este o instituție publică de cultură, având ca activitate principală gestionarea și valorificarea bunurilor de patrimoniu cultural mobil păstrate în colecțiile sale (ce se îmbogățesc permanent prin achiziții, donații și cercetări arheologice), dar și cercetarea-dezvoltarea în domeniul științelor umaniste (istorie și arheologie)*”. Din acest document normativ rezultă că această obligație trebuie să aibă în vedere mai multe aspecte, care țin atât de protejarea patrimoniului cultural și de cercetare științifică în domeniul său specific, cât și de ordin educativ și cultural. Dată fiind importanța excepțională a colecțiilor de patrimoniu cultural mobil pe care le administrează MNIR într-o lume în care cultura joacă un rol tot mai crescut în definirea identităților, considerăm că misiunea de generare și difuzare de acte culturale în domeniul său specific devine tot mai importantă. Prin aceasta, muzeul contribuie esențial la creșterea calității vieții culturale a comunității.

Misiunea MNIR – asemenea misiunii oricărui muzeu – este de a colecționa, a conserva, a restaura, a cerceta și a valorifica prin expoziții permanente și temporare, prin studii de specialitate etc. bunurile culturale mobile din patrimoniul muzeal, în scopul cunoașterii, educării și recreerii publicului.

În mod cu totul special, MNIR are misiunea de a crea un cadru optim pentru accesul publicului larg și specialiștilor la patrimoniul istoric, arheologic, numismatic și artistic păstrat în colecțiile sale, care sunt reprezentative pentru evoluțiile istorice din spațiul românesc din paleolitic până la începutul secolului al XXI-lea, la cunoașterea acestuia.

2. Obiective (generale și specifice):

În elaborarea obiectivelor generale și specifice ale MNIR este absolut necesară respectarea a două principii fundamentale pentru o instituție publică:

1) Realizarea accesului ușor și egal la serviciile culturale, printr-o atitudine care să țină seama de cerințele actuale ale publicului, în concordanță cu funcțiile moderne ale muzeelor, la rândul lor o consecință a marilor transformări din societatea contemporană și a noului ei comportament de consum cultural, bazat pe: promovare, comunicare, transmitere către public.

2) Principiul folosirii judicioase a resurselor instituției, definind clar scopurile, pe direcțiile trasate de strategii locale, naționale și internaționale. Managementul strategic trebuie să țină cont de factorii din mediul extern care pot influența direcția și potențialul instituției. O scurtă analiză ce are în vedere influența factorilor politici, economici, sociali și tehnologici, scoate în evidență o serie de aspecte pozitive sau mai puțin pozitive care pot afecta dezvoltarea durabilă a MNIR.

- Factorul politic poate genera aspecte pozitive, mai ales în contextul elaborării unei strategii naționale, sectoriale pe cultură. Politicile și strategiile guvernamentale stabilesc priorități, obiective, direcții de activitate care trebuie să se regăsească și în misiunea MNIR. Asumarea obiectivului refacerii MNIR de către Guvern și includerea sa între prioritățile legate de celebrarea centenarului Desăvârșirii Unității Naționale sau a de investiții prioritare la nivel național, ar constitui un factor favorizant, dar el trebuie urmat de decizii practice legate de alocarea spațiilor pentru depozite și laboratoare, ca și pentru activități culturale cu publicul pe perioada cât sediul instituției va fi afectat de lucrări de consolidare, restaurare și reamenajare.

- Reluarea creșterii economice în ultimii 5 ani poate constitui un element favorizant în proiectul de dezvoltare a MNIR, putând fi premisa alocării unor bugete mai realiste și generoase. Cu toate acestea, MNIR are, încă, o schemă de personal mult subdimensionată, mai ales dacă se are în vedere uriașele sarcini legate de refacerea muzeului până în 2021. Din acest motiv, pentru perioada de management 2017-2021, propunem redimensionarea schemei de personal și creșterea sumelor alocate conservării, restaurării și valorificării patrimoniului cultural mobil.

- Studiile de specialitate relevă o creștere a cererii pentru consumul cultural și educare permanentă oferit de muzee, ceea ce creează bazele necesare pentru derularea unor programe mai diverse și la MNIR, care să răspundă nevoilor și așteptărilor beneficiarilor români și străini.

- După părerea mea, evoluția rapidă a factorul tehnologic va influența decisiv viitoarea activitate a MNIR, pe mai multe direcții vitale pentru instituție: digitizarea patrimoniului, prelucrarea eficientă a documentelor interne, facilitarea consumului cultural la distanță, în mediul virtual, și posibilități diversificate de promovare și comunicare.

Viziunea și misiunea MNIR generează obiectivele de urmărit de către management în perioada 2017-2021. În Caietul de obiective elaborat de MCIN, obiectivele generale ale managementului sunt formulate mult prea general, fiind valabile oricărui muzeu: conservarea patrimoniului muzeal, valorificarea acestuia, promovarea instituției muzeale și educația muzeală. Aceste cerințe generale trebuie adaptate obiectivelor strategice specifice ale MNIR – o instituție aflată în pragul unui moment decisiv din viața/istoria sa – lansarea unui mare proiect de refacere și modernizare, care are loc, teoretic, poate o dată sau de două ori într-un secol.

O altă sarcină foarte specifică și de mare responsabilitate aflată în fața managementului MNIR este aceea de pregătire și punere în practică a operațiunii de relocare a patrimoniului, care nu mai poate fi păstrat în condiții de siguranță în actualul sediu.

Obiectivele specifice ale MNIR pentru conservarea patrimoniului:

- a) Reluarea procedurilor de achiziție publică a proiectării Noului MNIR;
- b) Obținerea unor spații și amenajarea lor ca depozite funcționale de patrimoniu și laboratoare de restaurare, nu numai pentru perioada în care sediul MNIR va fi afectat de lucrări de construcție și amenajare muzeală, ci și după aceea, avându-se în vedere faptul că spațiul destinat acestor activități în clădirea din Calea Victoriei nr. 12 nu va fi niciodată suficient;
- c) Proiectarea și amenajarea spațiilor destinate depozitelor și laboratoarelor în sediul MNIR;
- d) Proiectarea și realizarea mobilierului expozițional, precum și a sistemelor de climatizare, iluminat și securitate din spațiul noilor expoziții permanente și temporare, care să poată asigura condiții de conservare și securitate a patrimoniului pe timpul expunerii;
- e) Îmbunătățirea sistemului de evidență și de digitizare a patrimoniului, accesibilitatea lui on-line;
- f) Aducerea la zi a evidenței patrimoniului MNIR și compatibilizarea cu sistemul DOCPAT;
- g) Dezvoltarea și diversificarea activităților de cercetare științifică a patrimoniului propriu, legate de nevoile îmbogățirii colecțiilor și a organizării unei noi expoziții permanente;
- h) Elaborarea unui proiect de cercetare generală și stabilirea de teme individuale de cercetare pentru personalul de specialitate, în concordanță cu sarcinile legate de refacerea expoziției permanente, organizarea unor mari expoziții temporare în țară și străinătate, în anii 2019-2020 și de necesitatea asigurării unui fond foarte divers de publicații pentru momentul redeschiderii MNIR;

Valorificarea patrimoniului administrat de MNIR va consta în:

- a) Organizarea de expoziții temporare având ca tematică istoria românilor și contribuția civilizațiilor dezvoltate în spațiul românesc la patrimoniul cultural al Europei și al lumii în mari muzee din România și străinătate;
- b) Valorificarea patrimoniului MNIR prin realizarea de expoziții virtuale cu o tematică și un scenariu tot mai complexe;
- c) Publicarea unor lucrări cu caracter științific: monografia *MNIR*, monografia fostului palat al sediului central al PTT, cataloage de expoziții temporare, precum și pliante, CD-ROM, DVD-ROM ale acestora, al periodicelor tradiționale ale MNIR – *Muzeul Național*, *Cercetări Arheologice*, *Cercetări Numismatice*, *Cercetări de Conservare și Restaurare*, *Creșterea Colecțiilor MNIR*;
- d) Organizarea de întâlniri științifice legate de problematica refacerii MNIR și a expozițiilor sale permanente;
- e) Lansarea de cercetări diversificate privind rolul MNIR pe piața serviciilor culturale locale și naționale, a nevoilor specifice ale noului public muzeal;
- f) Cooperarea cu asociațiile de educatori și instituții specializate în educația permanentă pentru a stabili o mai bună integrare a activităților de educație muzeală în politicile generale din domeniu;
- g) Cooperarea cu asociațiile de creatori pentru găsirea celor mai bune forme de redescoperire a colecțiilor muzeale, ca o sursă de inspirație pentru creația contemporană pliante, CD-ROM, DVD-ROM;

Promovarea MNIR se va realiza prin:

- a) Comunicarea continuă către public a importanței proiectului *Noul MNIR* și a progreselor realizate în punerea lui în aplicare;
- b) Continuarea, cel puțin în 2019 și 2020, a participării MNIR la acțiunile muzeale de anvergură europeană (*Noaptea Muzeelor, Zilele Europene ale Patrimoniului*) și găsirea unor soluții pentru continuarea acestei participare, mai ales la *Noaptea Muzeelor*, după 2020, în condițiile intrării sediului MNIR în lucrări de consolidare și restaurare;
- c) Diversificarea serviciilor oferite publicului și promovarea acestora prin strategii de marketing și stabilirea strategiilor MNIR în acest domeniu, pentru perioada de după redeschiderea muzeului;
- d) Definitivarea identității vizuale și a brand-ului MNIR, incluzând logo, mesajele personalizate, campaniile de promovare, suporturile și materialele promoționale, mijloacele de semnalizare etc.;

Educația muzeală în cadrul MNIR va fi realizată prin:

- a) Consolidarea și diversificarea activității prin reorganizarea Secției Relații Publice și Marketing Cultural;
- b) Regândirea politicii de comunicare publică a MNIR;
- c) Realizarea unor proiecte educaționale dedicate publicului de vârstă preșcolară, vârstă școlară și a celui de vârstă a III-a;
- d) Realizarea de proiecte culturale și educative destinate publicului tânăr din zonele sociale defavorizate;

3. Strategia culturală pentru întreaga perioadă de management: 2017-2021

În stabilirea strategiei manageriale a MNIR credem că este necesar să formulăm obiective adecvate, bazate pe situația reală a instituției, pe modul în care patrimoniul cultural mobil și imobil al MNIR va fi administrat, conservat, restaurat, clasat, cercetat științific și pus în valoare în perioada consolidării, restaurării și reamenajării sediului și vor fi organizate activitățile generale, până la momentul redeschiderii acestuia pentru public.

Materializarea strategiei pentru perioada de management 2017-2021 este strâns legată de posibilitatea obținerii accesului la un spațiu pentru activități culturale cu publicul și în perioada în care sediul MNIR va fi afectat de mari lucrări de construcție și reamenajare, precum și de existența unei resurse umane suficiente care să acopere necesitățile aplicării proiectului *Noul MNIR* și realizarea altor obiective secundare. Este de prisos să subliniez faptul că patrimoniul MNIR nu poate fi pus în valoare, cu adevărat, decât în cadrul unor spații dedicate, aflat sub controlul instituției. De aceea, în toată perioada 2018-2021, direcția principală a activității a muzeului o va reprezenta nu numai operațiunea de refacere a sediului din Calea Victoriei nr. 12, dar și administrarea și asigurarea funcționalității spațiilor unde va fi relocat patrimoniul și laboratoarele, precum și al celui unde, sperăm, că se vor derula activități cu publicul în perioada în care sediul va fi transformat în șantier. Funcționalitatea acestora nu poate fi realizată și menținută decât cu prețul unor mari eforturi financiare și logistice, care se vor concretiza amenajări prin rapide pentru a căpăta noile destinații, care să respecte toate standardele privind conservarea și securitatea patrimoniului, cele tehnologice ale laboratoarelor, dar și a accesului publicului în siguranță și condiții de confort decente, ceea ce nu se poate realiza decât printr-un efort considerabil de întreținere permanentă.

Strategia culturală pentru întreaga perioadă de management trebuie să țină cont de faptul că implementarea unor proiecte de cercetare și valorificare a patrimoniului deținut de MNIR nu se poate concepe fără asigurarea funcționalității spațiilor administrate de instituție:

Strategia administrativă:

- Menținerea funcționalității sediului din Calea Victoriei nr. 12 la nivelul minim necesar unei instituții de tip muzeal, până în momentul în care vor demara lucrările de construcție legate de consolidare, restaurare, extindere și remodelare a spațiilor;
- Ambalarea, documentarea și pregătirea pentru transport a patrimoniului în vederea relocării, precum și a măsurilor speciale de securitate în timpul acestor operațiuni;
- Amenajarea urgentă a depozitelor de patrimoniu pentru bunurile culturale relocate din fostul sediu;
- Amenajarea spațiului expozițional alternativ pentru perioada cât spațiul fostului sediu va fi indisponibil;
- Începerea și derularea investiției la imobilul din Calea Victoriei, nr. 12 în anii 2019-2021 și repunerea, treptată, în funcțiune a acestui sediu, începând cu spațiile subterane pentru depozite, apoi a celor pentru birouri, laboratoare, a spațiilor expoziționale și pentru activități cu publicul;
- Elaborarea unui plan de măsuri și acțiuni ce au ca scop evitarea unor pierderi sau degradări a patrimoniului în timpul operațiunilor de relocare;
- Realizarea unor planuri de acțiune detaliate, având ca obiectiv prevenirea și limitarea efectelor unor catastrofe naturale (inundații, cutremur, incendiu), sau acțiuni umane ostile (vandalism, furt sau ale unei crize politico-militare grave);

Diagnoza patrimoniului:

- Documentarea tuturor obiectelor de patrimoniu din colecțiile MNIR și stocarea acestor informații în baza de date securizată a instituției, inclusiv prin păstrarea unor copii de siguranță în afara acesteia, în instituții specializate;
- Realizarea de fotografii de bună calitate care să permită identificarea caracteristicilor tuturor obiectelor de patrimoniu cultural ale MNIR și care să se constituie într-o arhivă imagistică de bună calitate a întregului patrimoniu cultural mobil și imobil;
- Expertizarea pieselor de patrimoniu mobil care, în urma inventarelor efectuate, prezintă date neconforme cu registrul de evidență, fișa de evidență și fișa de conservare;
- Identificarea și clarificarea situației juridice și a existenței fizice a obiectelor muzeale din patrimoniul MNIR, care au fost transmise altor instituții, prin hotărâri ale autorităților centrale sau a conducerii instituției, în perioada 1972-1990;
- Realizarea unui protocol de colaborare cu o instituție specializată în conservarea datelor de importanță națională, în vederea asigurării păstrării pe suport digital a unor copii de siguranță după bazele de date și toate documentele de gestiune internă a patrimoniului MNIR;
- Continuarea operațiunii de clasare a pieselor de patrimoniu mobil;
- Continuare reevaluării patrimoniului din punct de vedere muzeografic, evidența gestionară și științifică, precum și a evidenței contabile, conform OMEF nr. 3471 din 25 noiembrie 2008;

Strategia culturală și educativă:

- Continuarea proiectelor valabile deja desfășurate de MNIR, eventual inserarea acestora în cadrul unor programe cuprinzătoare, destinate valorificării patrimoniului, în beneficiul publicului vizitator din țară și străinătate;
- Valorificarea colecțiilor muzeale, prin expoziții temporare și expoziții virtuale;
- Lansarea unui proiect de prezentare on-line a colecției MNIR, cu pregătirea pentru accesare a minimum 10.000 piese importante anual;
- Inițierea și continuarea parteneriatelor cu instituții de profil din țară și străinătate în vederea valorificării patrimoniului cultural deținut de MNIR;
- Inițierea unui program de pedagogie muzeală și implicare socială, în parteneriat cu instituțiile de învățământ și de asistență socială din București și țară;
- Inițierea și dezvoltarea unor programe de voluntariat pentru elevi, studenți, persoane de vârstă a III-a, artiști plastici, istorici de artă, care să medieze relațiile cu diverse categorii de public;
- Lansarea unei serii de conferințe, în domeniile arheologiei, istoriei, artei, antropologiei, susținute de personalități culturale din țară și străinătate;

4. Strategia și planul de marketing:

În privința promovării MNIR și a dezvoltării strategiei de marketing în perioada 2017-2021 principalele direcții de acțiune pentru îndeplinirea misiunii propuse vor fi următoarele:

- a) Identificarea și studierea publicului beneficiar, segmentarea acestuia și armonizarea ofertei culturale a MNIR cu nevoile, valorile și orizontul de așteptare lui. Metode: chestionare, focus-grup și observație;
- b) Realizarea unui newsletter național și extern, de anunțare a activităților culturale și educative ale MNIR;
- c) Repoziționarea MNIR ca brand cultural național, prin elaborarea unei strategii profesionale de PR și marketing cultural;
- d) Reactivarea și restructurarea Asociației „Prietenii MNIR”, cu filiale naționale și internaționale, ca organism destinat să susțină logistic și financiar acțiunile culturale de amploare ale muzeului. Asociația va introduce MNIR într-un circuit național și european de prestigiu;
- e) Extinderea și diversificarea accesibilității colecțiilor MNIR în spațiul virtual/electronic, prin participarea la proiecte virtuale: *Europeana*, *Google Art Project* și *Google Cultural Institute*;
- f) Continuarea și extinderea parteneriatului cu alte instituții la proiectele virtuale ale MNIR (*Imago Romaniae*, *Muzeul Virtual*, *Capodopere 2019*, *Marele Război*, *Muzeul Virtual al Unirii*, *Comunismul Românesc*, *Galeria de Portrete*, *Prin industrie pentru țară*, *Oameni*, *Locuri și Comori*) prin prezentarea celor mai interesante imagini de epocă, documente și piese din colecțiile sale și ale partenerilor;
- g) Accesul electronic al vizitatorilor la informațiile privind valoarea arhitecturală a spațiilor din interiorul fostului Palat al PTT, prin instalarea QR Code-urilor (coduri de răspuns rapid);
- h) Extinderea accesului la colecțiile ale MNIR în spațiul virtual;
- i) Refacerea și diversificarea paginii web a MNIR, extinderea prezenței MNIR pe pagina Facebook, Twitter și Instagram;
- j) Continuarea organizării anuale, cel puțin în 2019-2020, a celor două acțiuni culturale de mare anvergură: *Noaptea Muzeelor* și *Zilele Europene ale Patrimoniului*;

- k) Implicarea în proiectele culturale *Sezonul cultural România-Franța, Europalia, Președinția României a Comisiei Europene (2019), Timișoara – Capitală culturală europeană* și Olimpiada de la Tokyo din 2020;
- l) Luarea de măsuri pentru păstrarea numărului de vizitatori români din țară și atragerea cât mai multor turiști străini prin: diversificarea serviciilor culturale oferite de muzeu, gestionarea mai eficientă a relațiilor cu agențiile de turism naționale și internaționale, lansarea unor campanii de publicitate;
- m) Amenajarea în *Noul MNIR* a unor spații variate ca dimensiune pentru primirea publicului și pentru activități conexe, între care prioritare ar fi extinderea magazinului de suveniruri (care să aibă o ofertă diversificată) și crearea unor cafeterii și a unui restaurant;
- n) Diversificarea serviciilor culturale oferite de MNIR, în anii 2017-2021 și pregătirea lansării unor noi activități pentru orizontul anului 2021, când muzeul se va redeschide publicului, adaptarea acestor servicii la cerințele și așteptările vizitatorilor, precum și aducerea lor în conformitate cu standardele de calitate ISO.
- o) Dotarea tuturor spațiilor *Noului MNIR* cu cele mai noi tehnologii ale informației și comunicațiilor și utilizarea lor profesionistă, pentru optimizarea proceselor interne și facilitarea accesului public la serviciile MNIR;

6. Programele propuse pentru întreaga perioadă de management 2017-2021:

Nr.	Denumire Program	Descriere
P 1	Noul MNIR	Programul urmărește implementarea proiectului de refacere a funcționalității sediului MNIR prin ample lucrări de consolidare, restaurare, extindere a suprafeței utile și refacere a expoziției sale permanente și a spațiilor destinate activității cu publicul.
P 2	Patrimonium	Programul urmărește îmbogățirea și completarea colecțiilor MNIR prin cercetări arheologice, cercetări în arhive, colecții publice și private, prin achiziții, schimburi de patrimoniu și donații, în vederea realizării noii expoziții permanente și a expozițiilor temporare. Crearea unor colecții necesare pentru realizarea viitoarelor expoziții temporare dedicate istoriei comunităților românești din afara granițelor și pentru universul copilăriei.
P 3	Index	Programul urmărește actualizarea și finalizarea evidenței gestionare și științifice a patrimoniului cultural mobil, îmbunătățirea funcționalității și fiabilității bazei de date a MNIR, realizarea unei baze de date pentru imagini, precum și a implementării unui protocol pentru păstrarea unor copii de siguranță ale bazelor de date la o instituție specializată. Clasarea și reevaluarea patrimoniului.
P 4	Resurgo	Programul urmărește conservarea și restaurarea patrimoniului cultural din colecțiile MNIR, prin amenajarea noilor depozite de patrimoniu și a laboratoarelor sale de

		restaurare, precum și relansarea activităților de restaurare a patrimoniului cultural mobil în vederea pregătirii acestora pentru expunere în expozițiile permanente ale Noului MNIR și expozițiile temporare pregătite pentru anii 2018-2021.
P 5	Expo	Programul își propune: valorificarea patrimoniului MNIR și al instituțiilor partenere prin organizarea unor expoziții temporare mari, mijlocii și mici la sediul propriu sau la sediile unor instituții specializate din România sau străinătate.
P 6	leșirea din incintă	Programul își propune: realizarea de expoziții cu patrimoniul MNIR la sediul unor instituții muzeale din în spații neconvenționale – grădinițe, școli, universități, spitale, teatre, centre comerciale, gări, aeroporturi, stații ale transportului public, în aer liber.
P 7	Digi	Programul urmărește digitizarea patrimoniului MNIR
P 8	Noul MNIR Virtual	Programul urmărește crearea de expoziții și tururi virtuale pentru prezentarea colecțiilor MNIR și a expozițiilor sale cu piese bi și tri-dimensionale.
P 9	Program de cercetare fundamentală a patrimoniului cultural mobil și imobil al MNIR	Programul urmărește cercetarea științifică a patrimoniului mobil și imobil al MNIR în vederea organizării expozițiilor permanente și temporare ale acestuia, precum și pentru pregătirea cataloagelor colecțiilor tematice al MNIR (arheologie, istorie, numismatică, filatelie, artă, istoria științei și tehnicii), albumelor, pliantelor, altor materiale de prezentare, a monografiilor istoriei fostului Palat al PTT și a MNIR.
P 10	Program editorial	Programul urmărește editarea de cataloage de colecție, de expoziție, albume, broșuri, monografii, precum și a periodicelor MNIR – Muzeul Național, Cercetări Arheologice și Cercetări Numismatice.
P 11	Program de marketing muzeal și educație muzeală	Scopul programului este acela de realiza studii asupra publicului MNIR, precum și de a utiliza patrimoniul MNIR în vederea difuzării către public a cunoștințelor de istorie, de îmbogățire a culturii generale și a respectului față de patrimoniul cultural în rândul diferitelor categorii de vârstă.
P 12	Program de formare și perfecționare a specialiștilor	Programul vizează pregătirea și perfecționarea personalului de specialitate al muzeului prin cursuri organizate de INCFC și alte instituții specializate, cursuri de formare și perfecționare în restaurare și conservare, muzeologie, de relații publice, de marketing cultural, de management de proiect și de operare IT.

7. Proiectele din cadrul programelor

Nr.	Programul	Proiectul	Perioada de realizare
P 1	Noul MNIR	1. Proiectarea consolidării, restaurării, extinderii și reamenajării funcționale a MNIR, în funcție de obținerea sprijinului guvernamental	2019-2021
		2. Proiectarea în detaliu a expozițiilor permanente	2020-2021
		3. Realizarea lucrărilor de construcții-montaj și finisări interioare a sediului MNIR	2021-2023
		4. Proiectarea în detaliu a părții virtuale a expozițiilor permanente	2019-2021
		5. Implementarea proiectului expozițiilor permanente.	2023-2024
		6. Implementarea proiectului părții virtuale în proiectul expozițiilor permanente	2023-2024
		7. Proiectarea în detaliu a spațiilor destinate activităților cu publicul	2020-2021
		8. Implementarea proiectului spațiilor destinate activităților cu publicul	2021-2023
		8. Proiectarea în detaliu a spațiilor destinate depozitelor	2020-2021
		9. Implementarea proiectului spațiilor destinate depozitelor	2020-2021
		10. Proiectarea în detaliu a spațiilor destinate laboratoarelor	2020-2021
P 2	Patrimonium	1. Îmbogățirea și diversificarea colecțiilor MNIR în vederea consolidării caracterului lor reprezentativ pentru istoria României	2017-2021
		2. Constituirea colecțiilor privind istoria comunităților românești din afara granițelor și a universului copilăriei	2017-2023
P 3	Index	1. Actualizarea, dezvoltarea și creșterii fiabilității sistemului de evidență a patrimoniului MNIR	2017-2021
		2. Crearea și dezvoltarea bazei de date de imagini a patrimoniului MNIR	2018-2021
		3. Crearea și implementarea bazei instituționale pentru protejarea sistemului informatic al MNIR prin transmiterea de copii de siguranță	2019-2020
		4. Thesaurus – Realizarea a minimum 500 dosare de clasare anual	2017-2021
		5. Stater – Continuarea reevaluării patrimoniului în ritmul de minimum 30.000 de piese pe an.	2017-2020
P 4	Resurgo	1. Amenajarea noilor spații de depozite pentru perioada cât sediul MNIR va fi în refacere	2019-2020
		2. Amenajarea noilor spații de laboratoare pentru perioada cât sediul MNIR va fi în refacere	2019-2020

		3. Relocarea a patrimoniului MNIR în noile depozite	2021-2022
		4. Restaurarea a 8.000-10.000 care vor face parte din noua expoziție permanentă a MNIR	2017-2021
		5. Verificarea stării de conservare a întregului patrimoniu al MNIR	2017-2021
		6. Relocarea patrimoniului MNIR în depozitele organizate în sediul refăcut.	2023-2024
		7. Relocarea laboratoarelor în sediul refăcut.	2023-2024
		1. Expoziția <i>Aurul și argintul antic al României</i> la Muzeul Bucovinei din Suceava, Muzeul Vasile Pârvan din Bârlad, Muzeul Paul Păltânea din Galați, Deri din Debrecen, Mora Ferenc din Szeged (Ungaria) și Complexul Muzeal Curtea Domnească din Târgoviște	2017-2018
		2. Expoziția <i>Istorie și artă eclesiastică în Episcopia Romano-Catolică de Oradea</i> la sediul MNIR	
		3. Expoziția <i>Imago Romaniae – Terra Christiana</i> la sediul MNIR	2018
		5. Participarea la expoziția <i>L'Or</i> la Muzeul Civilizațiilor Mediteraneene de la Marsilia	2018
		6. <i>Semper Unitis – Centenarul unui vis îndeplinit</i> la București la sediul MNIR	2018
		7. Expoziția <i>Dacia Felix</i> la Muzeul Gallo-Roman din Tongeren în cadrul festivalului Europalia – 2019, Belgia	2019
		8. Expoziția <i>Zorii civilizației între Carpați și Dunăre</i> La Muzeul <i>Le Grand Curtius</i> din Liège în cadrul festivalului Europalia – 2019, Belgia	2019
		10. Expoziția <i>Țesături post-bizantine din România – secolele XV-XVII</i> la Muzeul Louvre din Paris, în cadrul Sezonului cultural româno-francez	2019
		11. Expoziția <i>Maria a României. Regină și artistă</i> la Muzeul Tau din Reims, în cadrul Sezonului cultural româno-francez	2019
		12. <i>România 1989-2019 – 30 de ani după</i> (titlu provizoriu)	2019
		13. <i>MNIR – 50</i>	2020
P 6	leșirea din incintă	1. Realizarea a 3 foto expoziții cu piese din colecția MNIR pe an, în spații neconvenționale din București și provincie.	2017-2021
P 7	Digi	1. Manuscriptum – continuarea digitizării colecției de manuscrise, carte veche și rară a MNIR, prin prelucrarea a minimum 50.000 de pagini pe an.	2017-2021
		2. 3D – digitizarea anuală 3D a minimum 100 de piese arheologice și numismatice de mare valoare din colecțiile MNIR.	2017-2021
		3. Foto – digitizarea anuală a cel puțin 3.000 de fotografii istorice din colecția MNIR.	2017-2021

		4. Mappa – digitizarea anuală a 200 de hărți istorice din colecția MNIR.	2017-2021
P 8	Noul MNIR Digital	1. <i>Imago Romaniae</i> – continuarea proiectului prin îmbogățirea sa anuală cu 1.000 de imagini istorice ale spațiului românesc din Evul Mediu până în 1947.	2017-2021
		2. <i>Muzeul virtual</i> – continuarea proiectului prin prezentarea în format digital a tuturor expozițiilor temporare organizate de MNIR și a unora concepute în mod special pentru a fi prezentate sub această formă.	2017-2021
		3. <i>Comunismul în România</i> – continuarea proiectului de prezentare a documentelor esențiale și a imaginilor legate de istoria României între anii 1947-1989.	2017-2021
		4. <i>România în Marele Război</i> - continuarea prezentării documentelor și imaginilor legate de participarea României la Primul Război mondial păstrate în colecțiile MNIR și a altor muzee.	2017-2019
		5. <i>Capodopere 2019</i> – continuarea proiectului de prezentare micromonografică a unor piese de o valoare excepțională din colecțiile MNIR.	2017-2021
		6. <i>Galeria Națională Virtuală de Portrete Istorice</i> – continuarea proiectului de prezentare a portretelor și micro biografiilor unor personaje istorice din România păstrate în colecțiile MNIR.	2017-2021
		7. <i>Oameni, locuri și comori</i> – continuarea prezentării istoriei secrete a tezaurilor din colecția MNIR.	2017-2021
		8. <i>MNIR on-line</i> – prezentarea on-line a colecției MNIR.	2018-2021

8. alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management (2017-2021)

Pentru perioada de management 2018-2021 propunem organizarea următoarelor manifestări culturale:

- Zilele MNIR;
- Zilele Patrimoniului European;
- Zilele Bucureștilor;
- Moștenirea istorică și culturală a minorităților din România;
- Noaptea muzeelor (cel puțin până în 2020);

F) Previzionarea evoluției economico-financiare a MNIR, cu o estimare a resurselor financiare ce ar trebui alocate de către autoritate, precum și a veniturilor instituției ce pot fi atrase din alte surse

1. Proiectul de buget de venituri și cheltuieli pentru perioada următoare a managementului:

Nr. crt.	Categorii	Anul 2019
(1)	(2)	(3)
1.	TOTAL VENITURI, din care:	16.040 Mii lei
	1.a. venituri proprii, din care:	1.291
	1.a.1. venituri din activitatea de bază,	250
	1.a.2. surse atrase,	800
	1.a.3. alte venituri proprii	241
	1.b. subvenții/alocații,	14.749
	1.c. alte venituri	
2.	TOTAL CHELTUIELI, din care:	16.040
	2.a. Cheltuieli de personal, din care:	9.084
	2.a.1. Cheltuieli cu salariile,	8.588
	2.a.2. Alte cheltuieli de personal,	496
	2.b. Cheltuieli cu bunuri și servicii, din care:	6.956
	2.b.1. Cheltuieli pentru proiecte,	-
	2.b.2. Cheltuieli cu colaboratorii,	-
	2.b.3. Cheltuieli cu reparații curente,	208
	2.b.4. Cheltuieli cu întreținerea,	4.752
	2.b.5. Alte cheltuieli cu bunuri și servicii,	1.996
	2.c. Cheltuieli de capital	

*Estimările veniturilor și cheltuielilor s-au realizat prin integrarea acestora în contextul macroeconomic privind previziunile referitoare la evoluția creșterilor economice

(situate între 4,5% și 3,5% pentru anii 2019-2021), a creșterii salariilor și altor venituri ale personalului, precum și a indicilor de prețuri de consum.

2. Nr. de beneficiari estimați pentru perioada următoare de management:

- a) La sediul propriu – 60.000
- b) La sediul instituțiilor partenere din țară – 50.000
- c) La sediul instituțiilor partenere din străinătate – 400.000
- d) Vizitatori virtuali – 250.000

3. Analiza programului minimal realizat:

În contextul specific în care acționează MNIR, programul minimal pentru anul 2018, ca, de altfel și cel pentru anul 2017, nu poate fi considerat decât unul de tranziție, în care se asigură crearea continuitatea prezenței instituției în spațiul cultural românesc și internațional și de punere a premiselor pentru demararea proiectului *Noul MNIR*, atunci când vor exista condițiile legale, tehnice și financiare necesare.

Programul *Patrimonium* din programul minimal pentru 2018 și-a atins obiectivele în ceea ce privește îmbogățirea colecției MNIR, în vederea completării și diversificării ei, în perspectiva pregătirii expozițiilor permanente ale Noului MNIR, chiar dacă nu s-au cheltuit decât **227.475,85 lei** din cei **250.000** prevăzuți pentru acest scop. Restul sumei a fost returnat, la solicitarea din luna decembrie a MCIN, pentru acoperirea cheltuielilor urgente legate de reprezentarea României cu ocazia preluării Președinției CE.

Prin programul *Resurgo* din programul minimal din 2018 s-au continuat pregătirile pentru relocarea patrimoniului, prin ambalarea, completarea datelor de evidență, fotografiere și reevaluare sa. În acest sens a fost utilizată întreaga sumă de **130.000 lei** alocată, iar din alte capitole bugetare s-au acoperit cheltuielile legate de amenajarea și mobilarea depozitelor necesare protejării colecției filatelice naționale. Foarte importante au fost măsurile implementate în 2018 pentru sporirea gradului de asigurare a protecției patrimoniului, prin asigurarea mobilierului depozitelor și a ambalajelor personalizate, precum și a materialelor necesare continuării procesului de pregătire a patrimoniului în vederea relocării sale.

Programul *Expo* a fost și el îndeplinit realizându-se două mari expoziții dedicate Centenarului desăvârșirii unității naționale a românilor, cele mai importante realizate de vreun muzeu din România și cea dedicată epocii lui Ștefan cel Mare. Pentru realizarea lor au fost cheltuiți cei **900.000 lei** alocați acestui scop.

În genere, programul expozițional al MNIR în 2018 a reprezentat un mare succes, oferind publicului din București, din țară și străinătate posibilitatea să intre în contact cu măturii excepționale ale patrimoniului românesc. Cele 12 expoziții realizate în 2018 de către MNIR în străinătate se constituie și în demersuri de diplomatie culturală de succes, având în vedere faptul că relațiile culturale cu Ungaria, Spania, Olanda, Marea Britanie, Italia, Turcia, Mexic și Honduras nu sunt dintre cele mai ample și profunde, ele contribuind nu numai la mai buna cunoaștere a bogăției moștenirii noastre istorice, dar se pot constitui în punți de legătură dintre cultura română și cea a țărilor gazdă.

Pentru programul *Digi* s-au cheltuit **181.000 lei** din cei 235.000 estimați, datorită obținerii unor condiții financiare mai avantajoase în urma scoaterii pe SEAP a achiziționării serviciilor. Pentru programul Noul Muzeu virtual s-au cheltuit cei **20.000 lei** alocați.

Pentru programul de cercetare fundamentală au fost utilizată în întregime suma de **500.000 lei** alocată. **Din acesta, 415.302 lei au fost alocați în 2018**

cercetărilor arheologice prin programul minimal, reprezintă 41,5% din tot sprijinul financiar pe care l-a acordat anul trecut MCIN pentru cercetările arheologice din România!

Programul editorial a fost de asemenea realizat în întregime, punând la dispoziția publicului și specialiștilor cataloage de expoziție și colecție de o mare valoare științifică și o înaltă ținută grafică, la prețuri de vânzare accesibile.

Al doilea an consecutiv, MNIR s-a realizat un studiu de amploare, printr-o firmă specializată asupra structurii și nevoilor de servicii culturale ale publicului MNIR, care va permite adecvarea corespunzătoare a ofertei culturale a instituției.

La capătul acestei retrospective succinte a activității MNIR în 2018, faptul că oferta culturală de la sediu, din țară și străinătate a fost accesibilă unui număr de **583.105 vizitatori**, la care se adaugă alți **121.975 vizitatori unici** ai programelor și proiectelor noastre de prezentare a patrimoniului în mediul virtual, considerăm acesta este criteriul cel mai important de validare îndeplinirii programului managerial pe anul supus evaluării, la parametri calitativi ceruți de importanța și semnificația unei instituții muzeale de rang național și internațional.

Ca o concluzie finală, putem spune că prin programul minimal din 2018 s-a reușit menținerea în stare de funcționare sediul instituției, inclusiv în ceea ce privește păstrarea patrimoniului în condiții de conservare și securitate adecvate și s-au asigurat servicii culturale diversificate și de calitate publicului din țară și străinătate.

Manager

Dr. Ernest Oberländer-Târnoveanu